

Raport o stanie gminy Psary w roku 2018

Szanowni Państwo,

za nami kolejny niezwykle ważny i pracowity rok dla naszego samorządu. Przez ten czas udało nam się zrealizować oraz rozpocząć realizację wielu kluczowych przedsięwzięć. W pełni wykorzystując szansę, jaką dała nam Unia Europejska, pozyskaliśmy dotacje, które wsparły finansowo inwestycje w niemal wszystkich obszarach należących do obowiązków gminy. Realizowaliśmy zadania w zakresie: edukacji, kultury i integracji społecznej, infrastruktury drogowej i wodnokanalizacyjnej, ochrony środowiska, bazy sportowo-rekreacyjnej, a także bezpieczeństwa mieszkańców. Wydatki majątkowe w 2018 roku sięgnęły 21,2 mln zł, co stanowi przeszło 33% wszystkich rocznych wydatków gminy. Jest to niezwykle rzadko spotykany pozytywny wskaźnik rozwoju danej organizacji, która przeznaczająca 1/3 swoich rocznych wydatków na przedsięwzięcia budowlane czy modernizacyjne.

Na początku 2018 roku otwarliśmy przedszkole w Gródkowie, a wiosną rozpoczęliśmy budowę żłobka i przedszkola Psarach. Przeprowadziliśmy także termomodernizację szkoły w Strzyżowicach oraz zagospodarowaliśmy plac przy przedszkolu w Sarnowie. Wielomilionową inwestycją, którą zakończyliśmy w zeszłym roku było utworzenie Centrum Usług Społecznych w Strzyżowicach z pierwszą w gminie salą szkoleniowo-koncertową ze schodkową widownią oraz zapleczem, w którym mieści się ośrodek kultury. Termomodernizację i kompleksową przebudowę przeszła także remiza OSP w Górze Siewierskiej.

Zainwestowaliśmy w remonty i przebudowy odcinków dróg: ul. Zielonej w Preczowie, ul. Malinowickiej w Psarach, ul. Kościelnej w Dąbiu i ul. Szopena w Górze Siewierskiej. W gminie pojawiły się także nowe odcinki chodników i oświetlenie uliczne LED.

Konsekwentnie wymieniamy stare, wyeksploatowane i nieszczelne sieci wodociągowe, dlatego w ubiegłym roku realizowaliśmy m.in. 2 duże przedsięwzięcia w tym zakresie: budowę wodociągu w Malinowicach od Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Wiejskiej i na ul. Krótkiej oraz budowę i wymianę sieci na odcinku Brzękowice Dolne - Golęsza Biska - zbiornik Góra Siewierska i w Strzyżowicach na ul. Parkowej. Prowadziliśmy także zaawansowane prace projektowe przy opracowywaniu dokumentacji budowlanej nowej sieci kanalizacji sanitarnej o długości około 30 km.

Realizowaliśmy innowacyjne projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii, montując ogniwa fotowoltaiczne na 4 budynkach użyteczności publicznej oraz lampy hybrydowe na osiedlu Czerwony Kamień w Górze Siewierskiej. Realizowaliśmy także 4 projekty dotacyjne dla mieszkańców na modernizację energetyczne ich budynków mieszkalnych.

Przeznaczaliśmy znaczne środki na przebudowę stadionu sportowego w Sarnowie, rewitalizację parku Żurawiniec w Psarach oraz budowę placu rekreacyjnego przy byłej szkole w Malinowicach. Dbając o bezpieczeństwo mieszkańców zakupiliśmy nowy lekki wóz ratowniczo-gaśniczy dla jednostki OSP Golęsza-Brzękowice.

Zeszły rok był wyjątkowo udany pod względem rozwoju gospodarczego gminy Psary. Po raz pierwszy otrzymaliśmy znaczące wpływy do budżetu gminy z tytułu podatku od nieruchomości wykorzystywanych pod prowadzenie działalności gospodarczej, dzięki nowo wybudowanym centróm logistycznym, które dodatkowo zapewniają nowe miejsca pracy.

O tym, że gmina rozwija się prawidłowo świadczy opublikowany w 2018 roku Ranking Samorządów czasopisma „Rzeczpospolita”, który wskazuje najlepiej zarządzane miasta i gminy w naszym kraju. Znaleźliśmy się w nim na 10. miejscu spośród blisko 1600 gmin wiejskich w Polsce. Ponadto zwyciężyliśmy w konkursie Dziennika Zachodniego „Gmina na 6” w kategorii gmina przyjazna inwestorom oraz Sportowym Turniejem Miast i Gmin w województwie śląskim.

Dynamicznie rozwijająca się gmina staje się coraz lepszym miejscem do życia, o czym świadczy przede wszystkim rozwijające się budownictwo mieszkaniowe oraz rosnąca z roku na rok liczba mieszkańców.

Szanowni Państwo, oddaję w Wasze ręce raport o stanie gminy Psary, będący rzetelnym opracowaniem zawierającym liczne dane statystyczne i finansowe. Zapraszam do jego lektury.

Wójt Gminy Psary

Tomasz Sadłoń

I. Sytuacja demograficzna i finansowa gminy

Gmina Psary jest gminą wiejską położoną w centralnej części województwa śląskiego. Zajmuje środkową część powiatu będzińskiego z powierzchnią 4.570 ha, co stanowi 12,49% powierzchni powiatu. Liczba ludności gminy stale wzrasta, a na koniec 2018 roku wynosiła 11.834 osoby zameldowane na pobyt stały. Najludniejsze miejscowości w gminie to Psary (2719 osób), Sarnów (1890 osób) oraz Strzyżowice (1861 osób).

Statystyka stałych mieszkańców gminy Psary wg miejscowości

Miejscowość	Liczba ludności na dzień 01.01.2018	Liczba ludności na dzień 31.12.2018	Spadek / Wzrost liczby mieszkańców na przestrzeni roku
Brzękowice Dolne	149	151	Wzrost - 2
Brzękowice Górne	198	200	Wzrost - 2
Brzękowice - Wał	67	71	Spadek - 4
Dąbie	557	560	Wzrost - 3
Dąbie Chrobakowe	173	177	Wzrost - 4
Dąbie Górne	105	105	Bez zmian
Golasza Dolna	260	254	Spadek - 6
Golasza Górna	189	187	Spadek - 2
Góra Siewierska	1006	1026	Wzrost - 20
Gródków	982	970	Spadek - 12
Malinowice	728	739	Wzrost - 11
Preczów	927	924	Spadek - 3
Psary	2693	2719	Wzrost - 26
Sarnów	1857	1890	Wzrost - 33
Strzyżowice	1870	1861	Spadek - 9
Razem	11761	11834	Wzrost - 73

W 2018 roku największy procentowy przyrost liczby mieszkańców odnotowano w:

- Górze Siewierskiej – wzrost o 2%,
- Sarnowie – wzrost o 1,8%,
- Psarach – wzrost o 1%.

O zasobach ludnościowych danej jednostki samorządu terytorialnego świadczy nie tylko liczba ludności, ale również jej struktura wiekowa. Z punktu widzenia każdej jednostki samorządu terytorialnego bardzo ważna jest struktura według ekonomicznych grup wieku, dzieląca ludność na tę w wieku przedprodukcyjnym (0-18 lat), produkcyjnym (19-60 lat) oraz poprodukcyjnym. W naszej gminie te proporcje układają się w sposób właściwy, co ma wymierne przełożenie na dochody gminy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

**Statystyka stałych mieszkańców wg miejscowości i wieku
na dzień 2018-12-31**

MIEJSCOWOŚĆ	PRZEDZIAŁ WIEKOWY			
	0-12	13-18	19-60	>61
Brzękowice Dolne	19	9	93	30
Brzękowice Górne	21	11	115	53
Brzękowice-Wał	14	2	37	18
Dąbie	70	27	319	144
Dąbie Chrobakowe	17	8	108	44
Dąbie Górne	7	8	69	21
Golasza Dolna	29	18	132	75
Golasza Górna	19	4	98	66
Góra Siewierska	152	58	586	230
Gródków	137	58	518	257
Malinowice	94	43	421	181
Pieczów	114	51	541	218
Psary	323	114	1524	758
Sarnów	241	103	1072	474
Strzyżowice	244	111	993	513

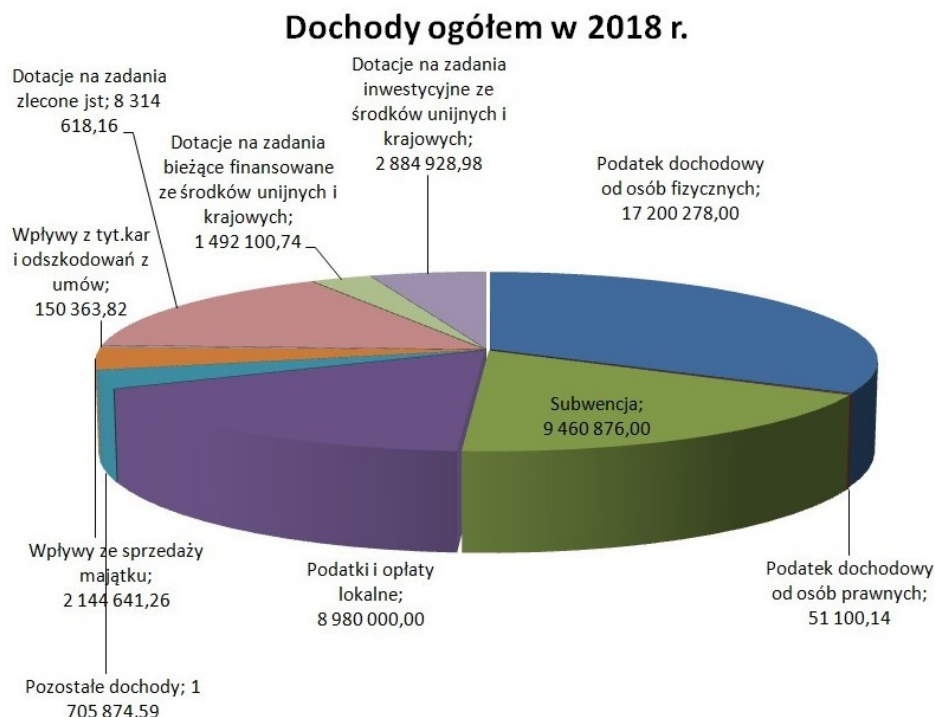
Procentowy udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców

Liczba mieszkańców gminy	Przedziały wiekowe			
	0-12	13-18	19-60	>60
Ogółem w sołectwach	1 501	625	6 626	3 082
Procentowy udział grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców	12,68%	5,28%	55,99%	26,05%

Analiza sytuacji finansowej gminy

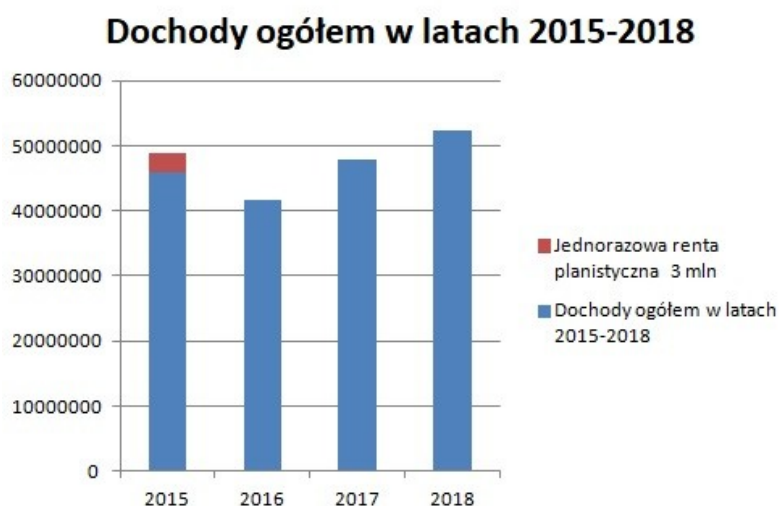
Budżet gminy jest rocznym planem jej dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów, a także przychodów i wydatków zakładów budżetowych oraz funduszy celowych gminy. Budżet jest uchwalany w formie uchwały na rok budżetowy.

Dochody gminy w 2018 r. wyniosły **52 384 781,72 zł** wg następujących źródeł:

Największy udział w dochodach własnych gminy stanowi podatek dochodowy od osób fizycznych – 32,8% oraz podatki i opłaty lokalne- 17,1% w tym podatek od nieruchomości, który stanowi 10,8% dochodów gminy. Szczególnym rodzajem dochodów własnych jest subwencja oświatowa. Subwencja liczona jest na każdego ucznia uczęszczającego do szkół na terenie gminy i w dużym stopniu pokrywa koszty funkcjonowania szkół, obecnie w 94%, jednakże w związku z realizowaną reformą oświatową i wynikającym z niej zmniejszeniem się liczby uczniów w gminnych szkołach, w przyszłości wskaźnik ten może się znacząco pogorszyć.

Dochody realizowane przez gminę wykazują tendencję rosnącą, co obrazuje wykres dochodów za ostatnie 4 lata.

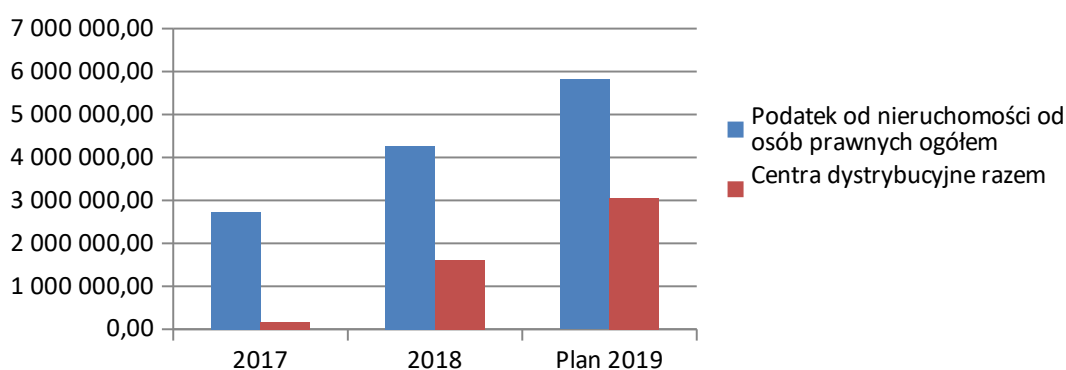

Znaczny wzrost dochodów w 2015 r. wynika z tego, że gmina otrzymała jednorazową opłatę planistyczną od terenów zakupionych przez LIDL od Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa w kwocie 3 mln zł, co znacznie podniosło wskaźnik dochodów gminy. Rok 2015 był również okresem kumulacji wpływów dotacji unijnych z poprzedniej perspektywy wydatkowania środków pomocowych.

Zwiększające się dochody wynikają z rosnących wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku od nieruchomości naliczanego od powierzchni powstających magazynów realizowanych przez centra logistyczne.

Wzrost wpływów z podatku od nieruchomości wpłacanego przez przedsiębiorstwa z terenu gminy obrazuje poniższy wykres.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Równie ważnym wskaźnikiem finansowym, na który należy zwrócić uwagę jest stale rosnący udział gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych. W roku 2015 do samorządowej kasy z tego źródła wpłynęło 12,8 mln zł, w 2016 było to 13,9 mln zł, w 2017 - 15,9 mln zł, a w 2018 r. było to aż 17,2 mln zł. Wpływy podatku dochodowego na przestrzeni ostatnich 4 lat wzrosły o prawie 34%.

Świadczy to między innymi o wzroście liczby mieszkańców, ich zamożności oraz prowadzeniu skutecznej polityki sprzyjającej osiedlaniu się w gminie Psary i płaceniu podatków zgodnie z miejscem zamieszkania.

W ramach zeszłorocznego budżetu dochody uzyskane ze sprzedaży gminnych działek budowlanych wyniosły ponad 2,1 mln zł.

Wskaźnik G, tj. wskaźnik dochodów gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca, wyliczony na podstawie danych o dochodach podatkowych za 2017 rok, wg stanu na 30 czerwca 2018 roku, wyniósł 1 872,88 zł, co uplasowało gminę Psary na 47 miejscu wśród najbogatszych gmin województwa śląskiego.

Rosnącą zamożność gminy Psary potwierdza także pozycja naszej gminy w rankingu zamożności gmin wiejskich w Polsce prowadzonym przez czasopismo „Wspólnota” od 2004 roku.

RANKING																	GMINY WIEJSKIE				
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Gmina	Województwo	Zamożność per capita 2017 (w zł)		
			248	118	723	1077	492	1353	1038	578	840	571	277	178	251	261	Parzęczew	łódzkie	3169,18		
			293	578	338	707	378	364	253	346	658	522	446	374	267	262	Somianka	mazowieckie	3169,00		
			357	437	105	85	176	1055	376	227	233	408	388	292	203	263	Łęczyce	pomorskie	3165,58		
			1593	1560	1578	1581	1565	1556	1447	1077	1110	874	766	228	436	264	Psary	śląskie	3163,52		
			573	403	1097	1179	623	1192	382	215	64	152	74	281	146	265	Cyców	lubelskie	3163,06		
29	40	34	231	370	542	422	352	396	850	528	335	324	370	265	332	266	Kotla	dolnośląskie	3159,63		
			1462	1016	1202	1316	1469	1440	941	788	677	593	450	413	361	267	Drwinia	małopolskie	3151,04		
			376	200	528	388	231	392	197	257	569	644	265	331	334	268	Włocławek	kujawsko-pomorskie	3150,26		

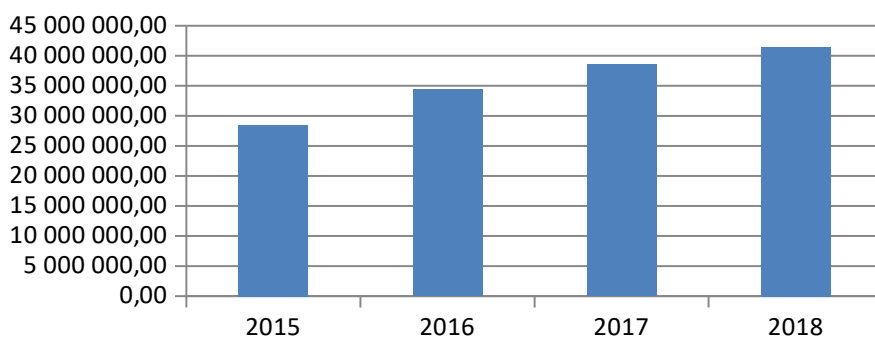
Stabilnie i stale rosnące dochody gminy to podstawa jej poprawnego funkcjonowania. Z jednej strony pozwalają na pokrycie wzrastających stale bieżących wydatków w związku z rosnącymi kosztami pracy, czy mediów, a z drugiej strony umożliwiają rozszerzenie i podniesienie jakości usług publicznych, co jest widoczne w rosnących wydatkach na przykład na kulturę, czy utrzymanie porządku obiektów i miejsc publicznych.

Wydatki bieżące w 2018 r. stanowią 66,1% wydatków ogółem i wynoszą 41 442 21,96 zł.

W zakresie wydatków bieżących największą pozycję budżetu stanowią wydatki na:

oświatę - 23% , gospodarkę komunalną i ochronę środowiska- 16,5%, pomoc społeczną i świadczenia dla rodzin- 17%, administrację- 11,9%, bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową- 4,8%.

Wydatki bieżące w latach 2015-2018

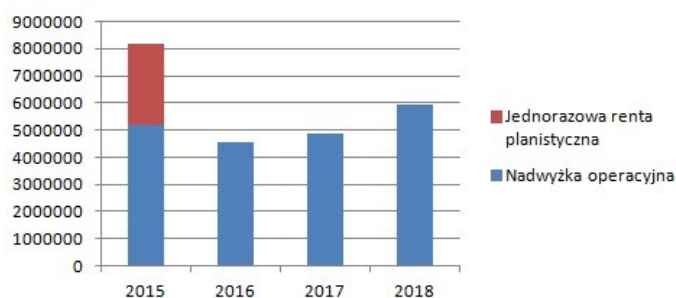

Racjonalne i oszczędne wydatkowanie środków w ramach wydatków bieżących oraz stale rosnące dochody gminy skutkują rosnącą nadwyżką operacyjną.

Nadwyżka operacyjna jest różnicą pomiędzy wykonanymi dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi w danym roku. Określa ona możliwości finansowe gminy na prowadzenie nowych inwestycji, wpływa na jej zdolność kredytową oraz spłatę zadłużenia (jest kluczowa w obliczaniu indywidualnego wskaźnika możliwości zadłużenia). Stabilna i rosnąca wartość nadwyżki operacyjnej w poszczególnych latach obrazuje dobrą kondycję finansową gminy. Przedstawiony poniżej wykres obrazuje wykonanie nadwyżki operacyjnej w poszczególnych latach w gminie Psary.

W 2015 r. nadwyżka została zawyżona poprzez jednorazowy wpływ renty planistycznej o blisko 3 mln zł.

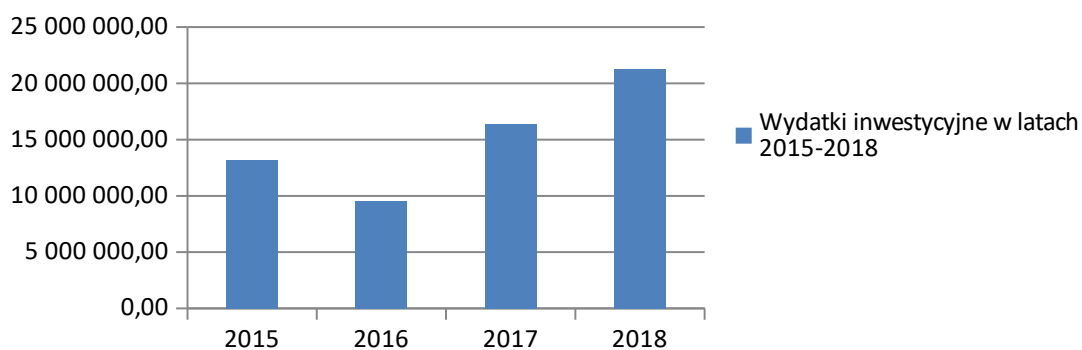
Nadwyżka operacyjna w latach 2015-2018

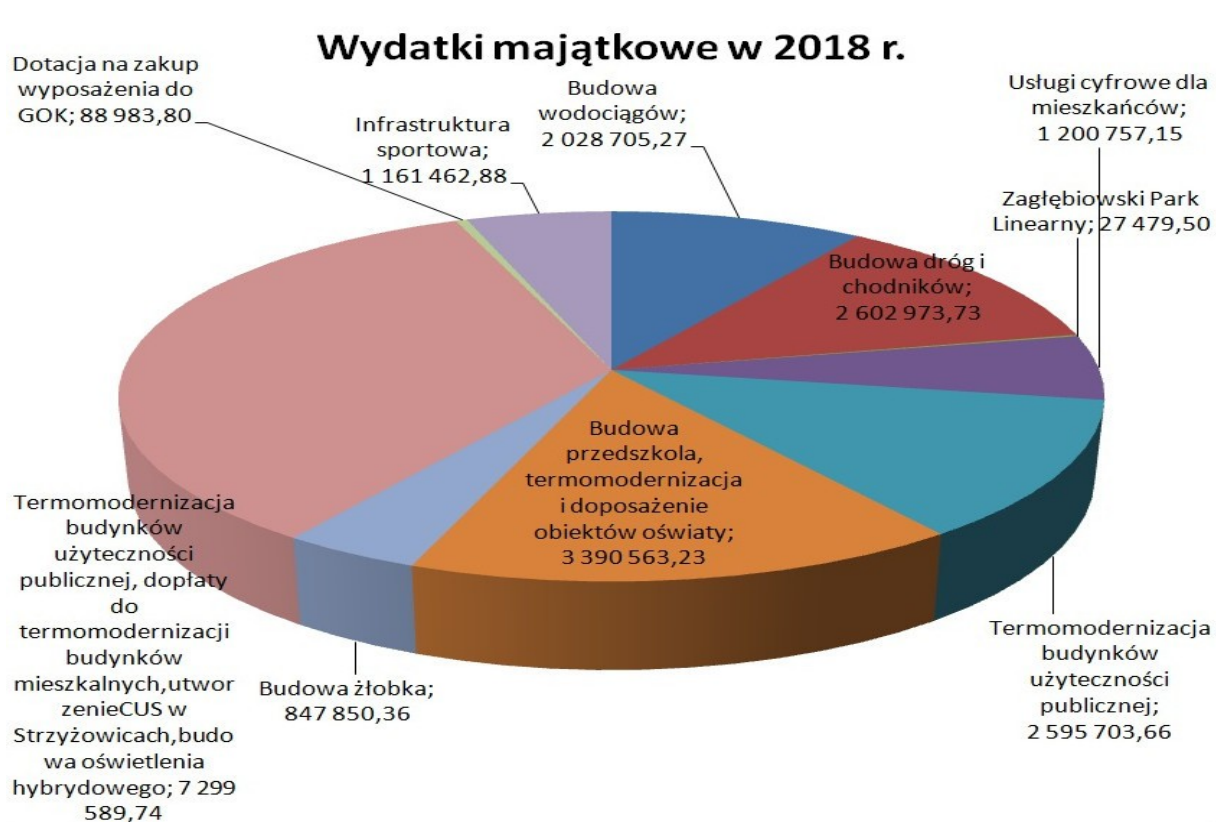
W 2018 r. nadwyżka operacyjna gminy wyniosła 5 913 009,52 zł, co stanowi 12,5 % wykonanych rocznych dochodów bieżących gminy. Jest to bardzo dobry wynik świadczący o dobrej kondycji gminnych finansów.

Rosnące dochody i bezpieczna nadwyżka operacyjna pozwalają na bezprecedensowy wzrost wydatków majątkowych, czyli nakładów na budowy, przebudowy, czy modernizacje gminnej infrastruktury. Wydatki majątkowe w 2018 roku sięgnęły 21,2 mln złotych, co jest najlepszym wynikiem w historii gminy.

Wydatki majątkowe w latach 2015-2018

Wydatki budżetu w 2018 r. zamknęły się kwotą 62 686 271,28 zł, w tym: wydatki inwestycyjne 21 244 069,32 zł, które stanowią 33,9% wszystkich wydatków ogółem, tj. ponad 1/3 wszystkich wydatków jednostki to wydatki majątkowe na rozwój.

Realizacja tak olbrzymiego zakresu inwestycyjnego, w dużej części dofinansowanego ze środków unijnych, które są wypłacane po zamknięciu inwestycji, wymaga zaciągnięcia kredytu, bądź wyemitowania obligacji w celu zapewnienia płynności finansowej. Wpływy dotacji unijnych za zrealizowane w 2018 roku przedsięwzięcia realizowane są ze zwiększoną intensywnością w 2019 roku, co jest zauważalne już po 4 miesiącach bieżącego roku.

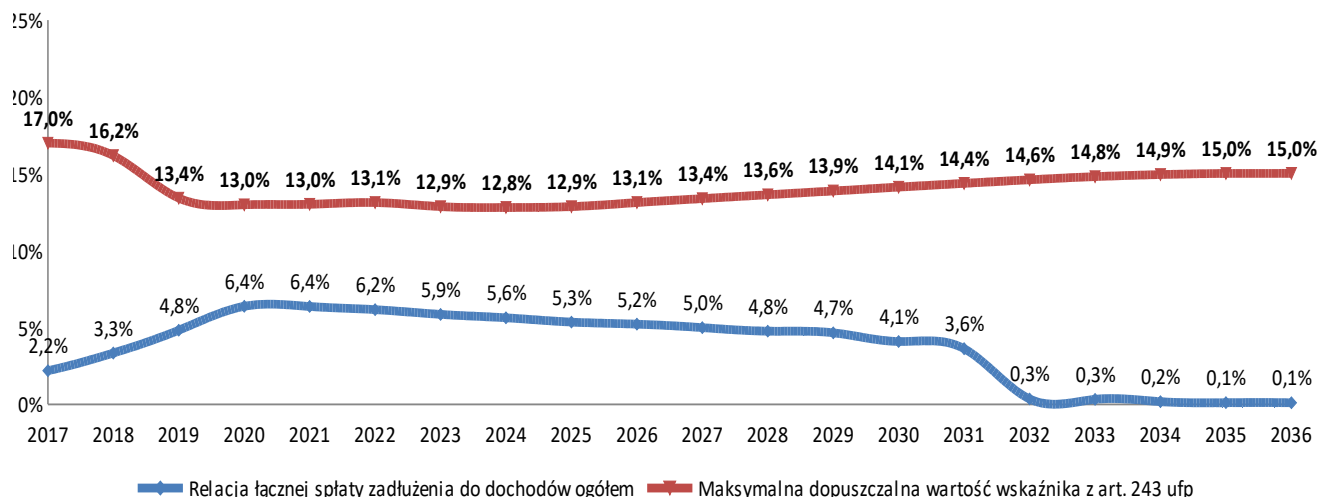
W 2018 r. zaciągnięte zostały zobowiązania w kwocie 14 719 183,75 zł z przeznaczeniem na pokrycie wydatków na zadania inwestycyjne realizowane w 2018 r., których często termin zakończenia przechodził na 2019 r.

Zadłużenie gminy na koniec 2018 r. wyniosło 30 202 378,86 zł. Na obsługę długu, tj. zapłatę odsetek w 2018 r. wydatkowano 547 048,61 zł.

Inwestycje od 2017 roku realizowane są w oparciu o Program Finansowania Inwestycji Komunalnych, który stanowił podstawę świadomej decyzji o przeprowadzeniu tak ambitnego wieloletniego programu inwestycyjnego z określonym montażem finansowym.

Przedstawiona na wykresie poniżej relacja wskaźników planowanej (kolor niebieski) i maksymalnej dopuszczalnej obsługi długu (kolor czerwony) przez gminę Psary pokazuje bardzo dużą zdolność kredytową gminy, która jest wykorzystywana tylko w części, co gwarantuje bezpieczeństwo i stabilność gminnych finansów. Margines bezpieczeństwa wskaźników w najbliższych 10 latach waha się od 12,9 p.p. w 2018r. do 6,6 p.p. w 2020 r., przy czym uznaje się, że bezpieczną wartością jest już 2,0 p.p.

Wartości wskaźnika spłaty długu wraz z ograniczeniem wynikającym z art. 243 ufp po emisji obligacji

Gmina po wyemitowaniu obligacji w dalszym ciągu spełnia wymagania wskaźnika z art. 243 ufp. We wszystkich latach prognozy. Jednostka zachowuje duży margines bezpieczeństwa w zakresie zdolności obsługi długu. Pomimo skokowego wzrostu zadłużenia gminy, spłaty tego zadłużenia nie stwarzają problemu dla normalnego funkcjonowania gminy, a wskaźniki określające bezpieczeństwo finansowe gminy są na bardzo wysokim poziomie.

Podsumowanie

Stale i stabilnie rosnące dochody oraz bezpieczna nadwyżka operacyjna świadczą o bardzo dobrej kondycji finansowej gminy, która owocuje rosnącymi wydatkami majątkowymi, które w 2018 r. wyniosły ponad 21,2 mln zł. Wszystkie realizowane przedsięwzięcia stanowią część długofalowego programu inwestycyjnego współfinansowanego z unijnych i krajowych dotacji. W latach 2015-2021 łączna wartość szacowanych wydatków majątkowych to około 100 mln zł, w tym udział dotacji unijnych i krajowych to co najmniej 30 mln zł.

II. Inwestycje gminne

1. INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA I KANALIZACJA

1.1 Budowa wodociągu i kanalizacji w drodze wojewódzkiej 913

Wykonawca: ILF Consulting Engineers z siedzibą w Warszawie

Wartość umowna: 61 500,00 zł

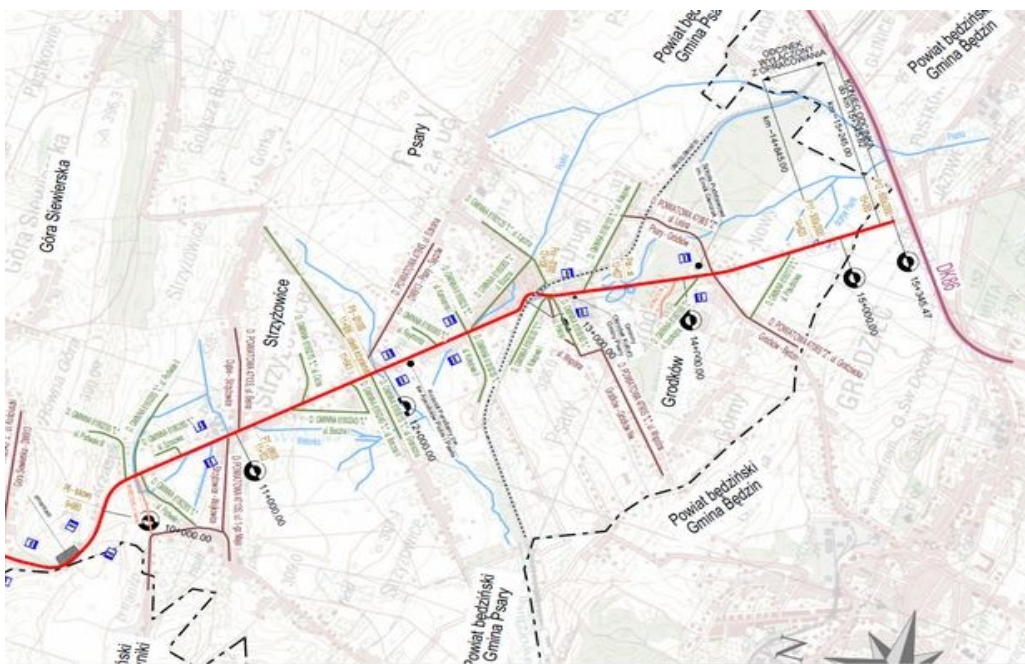
Termin realizacji: 24.09.2018 r.

Postęp prac do końca 2018 r.: Na zlecenie gminy, biuro projektowe ILF CONSULTING ENGINEERS z siedzibą w Warszawie wykonało szczegółową analizę dokumentacji budowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej z dostosowaniem jej do projektu przebudowy drogi wojewódzkiej nr 913 w gminie Psary.

Budowa sieci rozpocznie się w 2019 roku i będzie prowadzona wraz z przebudową DW 913.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 61 500,00 zł

Zadanie wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: budowa i modernizacja istniejącej infrastruktury wodociągowej oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy.

Rysunek 1: Projekt wodociągu i kanalizacji w DW 913

1.2 Projekt kanalizacji sanitarnej gminy

Wykonawca: ALFA, Bożena Habrajska z Będzina

Wartość umowna: 578 100,00 zł

Termin realizacji: 31.12.2018 r.

Biuro projektowe ALFA z Będzina wykonało zgodnie z zawartą umową wszystkie zlecone projekty kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej dla I etapu budowy ciśnieniowej kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Psary.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 214 691,09 zł

Zadanie wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy. Ponadto w 2018 r. Zakład Gospodarki Komunalnej w Psarach prowadził następujące zadania inwestycyjne siłami zewnętrznymi:

1.3 Budowa i wymiana sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Malinowicach od Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Wiejskiej do Dąbia, ul. Poczтова i ul. Krótka o łącznej dł. 3 560,00 m oraz przyłącza o łącznej długości 1106,00 m.

Wykonawca: Zakład Remontowo – Budowlany „WIADUK” Wojdyła – Kolanko Spółka Jawna mający siedzibę w Dąbrowie Górniczej przy ul. Zaplecze 2A

Wartość umowna: 1 049 348,02 zł brutto

Termin realizacji: do 28 czerwca 2019 r.

Postęp prac do końca 2018 r.: zrealizowano zakres budowy sieci i przyłączy od SUW w Malinowicach do okolic ul. Strumyczej wraz z ulicą Krótką, a także odcinek od Dąbia ul. Poczтова do Malinowic okolicie ulicy Brzozowej o łącznej długości 3057,00 mb oraz 36 sztuk przyłączy z 64 sztuk. Do realizacji pozostaje odcinek sieci o długości około 500,00 mb pomiędzy ulicami. Do dnia 31.12.2018 r. zafakturowano kwotę 818 872,50 zł brutto z kwoty umownej. Zadanie to jest dofinansowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

1.4 Budowa i wymiana sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Brzękowicach Dolnych – Gołąszy Bisce – zbiornik Góra Siewierska, Strzyżowice ul. Parkowa o łącznej długości 5 400,00 m oraz przyłącza o łącznej długości ponad 1000,00 m.

Wykonawca: Konsorcjum firm ZRIB Sp. z o.o. mające siedzibę w Międzybrodzu Bialskim, przy ul. Szkolnej 6 i Zakład Robót Inżynieryjno – Budowlanych ZRIB Zygmunt Seweryn z siedzibą w Międzybrodzu Bialskim, ul. Szkolna 6

Wartość umowna: 1 442 052,00 zł

Termin realizacji: do 28 czerwca 2019 r.

Postęp prac do końca 2018 r.: zrealizowano zakres budowy sieci od zbiornika wyrównawczego w Górze Siewierskiej do ul. Parkowej, część prac na ul. Parkowej oraz w Bisce i Gołąszy Dolnej o łącznej długości 2 266,00 mb oraz 34 sztuk przyłączy z 66 sztuk do wykonania. Do realizacji pozostaje odcinek sieci o długości około 3 134,00 mb oraz 32 sztuk przyłączy.

Do dnia 31.12.2018 r. zafakturowano kwotę 481 012,80 zł brutto z kwoty umownej. Zadanie to jest dofinansowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

1.5 Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez budowę infrastruktury wodociągowej w miejscowości Strzyżowice, Sarnów, Preczów z podziałem na dwie części.

Część nr 1: Budowa sieci wodociągowej w ciągu ulicy Skowronków w Preczowie oraz przebudowa sieci wodociągowej w ciągu ulicy Głównej w Sarnowie Część nr 2: Przebudowa sieci wodociągowej w ul. 1 Maja w Strzyżowicach.

Części nr 1: budowa sieci wodociągowej w Preczowie ul. Skowronków z rur PE dz 110 mm o długości około 608,6 m na odcinku od ul. Polnej do stacji trafo oraz przebudowa sieci wodociągowej, stalowej DN 200 na sieć z rur PE DZ 200 wraz z przyłączami do budynków jednorodzinnych z montażem studni wodomierzowych i wodomierzy do odczytu radiowego kompatybilnych z posiadanym przez ZGK w Psarach systemem odczytu na odcinku ul. Główniej w Sarnowie od skrzyżowania z ul. Wiejską do ul. Podgórnej.

Wykonawca: Zakład Remontowo – Budowlany „WIADUK” Wojdyła – Kolanko Spółka Jawna mający siedzibę w Dąbrowie Górniczej, przy ul. Zaplecze 2A

Wartość umowna: 637 582,49 zł

Termin realizacji: do 30 października 2018 r.

Postęp prac do końca 2018 r.: zrealizowano cały zakres budowy sieci i przyłączy na ulicy Skowronków w Preczowie oraz cały zakres przebudowy sieci i przyłączy na ul. Główniej w Sarnowie. W trakcie odbioru prac wykazane zostały usterki z terminem usunięcia do dnia 31 listopada 2018 r. Wykonawca nie wywiązał się z terminu usunięcia usterek i od dnia 1 grudnia naliczane były Wykonawcy kary przewidziane w umowie. Obecnie zadanie zostało zakończone. Do dnia 31.12.2018 r. zafakturowano kwotę 510 065,99 zł brutto z kwoty umownej. Zadanie to jest dofinansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Rysunek 2: Przebudowa wodociągu na ul. Główniej w Sarnowie

1.6 Zadania inwestycyjne realizowane siłami własnymi ZGK:

- a) Wymiana wodociągu wraz z przyłączami na ul. Cichej w Strzyżowicach o łącznej długości 220,00 mb i 10 sztuk przyłączy. Po wykonanych pracach został odtworzona nawierzchnia drogi z destruktu asfaltowego.
- b) Budowa wodociągu wraz przyłączami na ul. Bocznej w Strzyżowicach, o łącznej długości 300,00 mb wraz z 2 sztukami przyłączy. Po wykonanych pracach została odtworzona nawierzchnia drogi z destruktu asfaltowego.

- c) Wymiana 120,00 mb odcinka wodociągu wraz z przyłączami w Brzękowicach Górnych, z uwagi na fakt realizacji budowy chodnika przy drodze powiatowej.
- d) Wymiana najbardziej awaryjnego odcinka sieci w Preczowie przy ul. Dębowej od skrzyżowania z ulicą Jaworową do skrzyżowania z ulicą Zieloną długości 350,00 mb.
- e) Budowa sieci wodociągowej w ulicach Kalcytovej, Dolomitovej w Górze Siewierskiej o łącznej długości 390,00 mb oraz 28 sztukami przyłączy.
- f) Budowę sieci wodociągowej na Osiedlu Malinowice II druga linia zabudowy o długości 150,00 mb.
- g) Wymianę odcinka wodociągu przy ul. Górnej w Gródkowie - montaż zestawu hydroforowego do stacji podnoszenia ciśnienia na ul. Górnej.

Koszt poniesiony przez zakład z własnych środków prac wykonanych za 2018 r. to kwota 247 865,88 zł.

Zadania realizowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Psarach wpisują się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: budowa i modernizacja istniejącej infrastruktury wodociągowej.

2. DROGI

2.1 Budowa chodników przy drogach powiatowych

Ze względu na istotne znaczenie sieci dróg powiatowych na terenie gminy oraz bardzo niskie nakłady będącego w złej sytuacji finansowej powiatu na poprawę stanu tych dróg, władze samorządowe gminy Psary zdecydowały się w 2018 roku wesprzeć powiat kwotą blisko 2 mln zł.

Dzięki podpisaniu porozumienia z Powiatem Będzińskim możliwa była budowa chodników wraz z odwodnieniem przy drogach powiatowych na terenie gminy Psary.

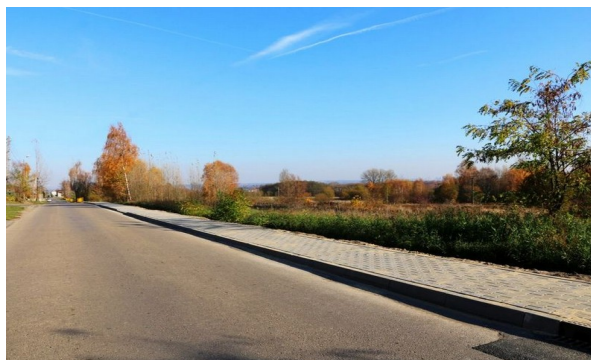
Na realizację sześciu zadań ogłoszony został przetarg, w wyniku którego:

- a) Firma DROGREM s.c. Łukasz Kyrzcz z siedzibą w Bytomiu przy ul. Prusa 40/4 wykonała dwa zadania:
  - „Budowa chodnika wraz z odwodnieniem przy drodze powiatowej 4713S – ul. Belnej w Strzyżowicach. Wartość inwestycji: 220 122,30 zł. Termin realizacji : 20.10.2018 r. Wykonany został ostatni etap chodnika wraz z kanalizacją deszczową o dł. 144 m.
  - „Przebudowa drogi powiatowej 3204 S - budowa chodnika przy ul. Kościuszki w Górze Siewierskiej”. Wartość inwestycji: 153 722,53 zł. Termin realizacji: 20.10.2018 r. Wykonany został kolejny etap budowy chodnik z odwodnieniem o długości 150 m.
- b) Firma Zakład Usług Brukarskich Władysław Gawrona z siedzibą w Brzękowicach Górnych 4, wykonała cztery zadania. Są to:
  - „Budowa chodnika wraz z odwodnieniem w ciągu drogi powiatowej 4782S w Brzękowicach Górnych, Gołąszy Górnej i Dąbiu Górnym”. Wartość inwestycji: 149 396,34 zł. Termin realizacji: 11.10.2018 r. Wykonany został kolejny etap budowy chodnika z odwodnieniem o długości 101 m.
  - „Budowa chodnika wraz z odwodnieniem w drodze powiatowej 4747S ul. Dolna w Dąbiu”. Wartość inwestycji: 166 990,18 zł. Termin realizacji: 20.10.2018 r. Wykonany został kolejny etap budowy chodnika o długości 120 m z odtworzeniem rowu.

- „Budowa chodnika wraz z odwodnieniem w drodze powiatowej 4783S w Gołąsży Bisce”. Wartość inwestycji: 87 261,08 zł. Termin realizacji: 20.10.2018 r. Wykonany został kolejny etap budowy chodnika z odwodnieniem o długości 101 m.
- „Budowa chodnika wraz z odwodnieniem w drodze powiatowej 4708S ul. Grodziecka w Gródkowie”. Wartość inwestycji: 171 715,76 zł. Termin realizacji: 11.10.2018 r. Wykonany został kolejny etap budowy chodnika z odwodnieniem o długości 113 m.

Łączne wykonanie budżetu za 2018 r.: 949 208,19 zł

Rysunek 3: Chodnik w Brzękowicach Dolnych

2.2 Przebudowa drogi powiatowej ul. Szopena w Górze Siewierskiej

Wykonawca zadania: Zakład Usług Brukarskich Władysław Gawron z siedzibą w Brzękowicach Górnych 4

Wartość inwestycji :419 281,57 zł. Termin realizacji: 11.10.2018 r.

Wykonany został chodnik o długości 520 m. Na całej szerokości jezdni na odcinku 65 m wymieniona została warstwa ścieralna, a na parkingu przed budynkiem remizy OSP w Górze Siewierskiej wykonana została nowa podbudowa i nawierzchnia z asfaltobetonu.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 419 281,57 zł

2.3 Remont ul. Malinowickiej w Psarach i ul. Kościelnej w Dąbiu

Remont ul. Malinowickiej w Psarach

Wykonawca: P.U.H. „DOMAX” Arkadiusz Mika

Wartość umowna: 587 624,84 zł

Termin realizacji: 11.10.2018r.

W ramach remontu ul. Malinowickiej w Psarach wykonano pełną wymianę konstrukcji nawierzchni wzdłuż istniejącego chodnika na szerokości około 1m. Na odcinku około 500 m zostało wykonane frezowanie profilujące i zostały wykonane nowe warstwy nawierzchni asfaltowej (warstwa ścieralna i wiążąca).

Remont ul. Kościelnej w Dąbiu:

Wykonawca: P.U.H. „DOMAX” Arkadiusz Mika

Wartość umowna: 146 044,07 zł

Termin realizacji: 11.10.2018r.

Na ul. Kościelnej w Dąbiu wykonana została nowa nakładka na całej szerokości jezdni na odcinku 170 m.

Wykonanie budżetu za 2018 r.:733 668,91 zł

Rysunek 4: Nowa nawierzchnia asfaltowa na ul. Malinowickiej w Psarach

Konsekwentnie modernizowana jest sieć dróg gminnych. W 2018 roku w tym zakresie podjęto następujące działania:

2.4 Remont ul. Zielonej w Preczowie

Wykonawca: IDUA Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ul. Zagórskiej 159

Wartość umowy: 194 647,50 zł

Termin realizacji: 31.05.2018 r.

W ramach zadania wykonany został remont drogi na odcinku 165 m o nawierzchni z kostki betonowej, zabudowana została kanalizacja sanitarna.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 194 647,50 zł

Rysunek 5: Ulica Zielona w Preczowie po remoncie

2.5 Przebudowa ul. Jasnej w Sarnowie

Wykonawca: Gospodarstwo Ogrodnicze Tadeusz Mularski Maria Mularska

Termin realizacji: 31.10.2018 r.

W ramach porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Psary a Gospodarstwem Ogrodniczym Tadeusz Mularski Maria Mularska, Wykonawca przyjął do realizacji zadania pn.: „Rozbudowa ul. Jasnej w Sarnowie polegająca na budowie zatoki postojowej dla pojazdów ciężarowych oraz remoncie nawierzchni w ramach poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego” oraz wykonanie remontu drogi gminnej na odcinku od skrzyżowania z DK 86 do projektowanej zatoki dla samochodów ciężarowych. Prace zostały wykonane zgodnie z projektem. W dniu 18.12.2018 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego przyjął zawiadomienie o zakończeniu budowy. Dodatkowo w ramach zadania był prowadzony nadzór inwestorski. Koszt prac budowlanych został pokryty przez Gospodarstwo Ogrodnicze Tadeusz Mularski. Zgodnie z podpisanym porozumieniem gmina Psary zapłaci koszty wywłaszczenia gruntu zajętego pod przebudowaną drogę w 2019 r.

Rysunek 6:

Budowa dodatkowych miejsc postojowych i nowa nakładka asfaltowa na ul. Jasnej w Sarnowie

2.6 Projekt odwodnienia ul. Leśnej w Sarnowie

Wykonawca: Pracownia Projektowa Inżynierii Sanitarnej Jerzy Sowa

Wartość umowna: 29 520,00 zł

Termin realizacji: 31.05.2018r.

Z Pracownią Projektową Inżynierii Sanitarnej z Trzebini została podpisana umowa w dniu 12.07.2018r. na wykonanie projektu pn.: „Projekt przebudowy drogi polegający na budowie odwodnienia odcinka ul. Leśnej w Sarnowie”. Zgodnie z umową Wykonawca przystąpił do prac projektowych. Została wykonana mapa do celów projektowych, koncepcja oraz zostały pozyskane wymagane zgody od właścicieli gruntów. Trwają prace nad

dokumentacją projektową oraz prowadzone są prace w celu uzyskania wymaganych przepisami warunków, opinii i uzgodnień.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 0,00 zł

2.7 Budowa parkingu przy ul. Zwycięstwa w Psarach

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej Dąbie, ul. Dolna 1

Wartość zlecenia: 20 000,00 zł

Termin realizacji: 31.08.2018 r.

Na parkingu wykonana została nowa nawierzchnia z frezu asfaltowego o powierzchni 966 m².

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 20 000,00 zł

2.8 Projekt budowy ul. Parkowej w Strzyżowicach

Wykonawca: DROPLAN Radosław Sobieraj

Wartość umowna: 43 911,00 zł

Termin realizacji: 31.05.2018 r.

Z firmą DROPLAN z Psar została podpisana umowa w dniu 12.07.2018 r. na wykonanie dokumentacji projektowej pn.: „Projekt budowy drogi gminnej ul. Parkowej w Strzyżowicach”. Zgodnie z umową Wykonawca przystąpił do prac projektowych. Została wykonana koncepcja. Trwają prace nad dokumentacją projektową oraz prowadzone są prace w celu uzyskania wymaganych przepisami warunków, opinii i uzgodnień.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 4 000,00 zł

2.9 Budowa zasilania gablot w wiatach przystankowych na terenie Gminy Psary wraz z projektem

Wykonawca projektu: Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe APOL z Będzina

Wartość umowna projektu: 43 296,00 zł

Termin realizacji projektu: 15.04.2018 r.

Wykonawca robót: Zakład Usług Elektronicznych

Wartość umowna robót: 42 140,12 zł

Termin realizacji: 31.10.2018 r.

W ramach zadania firma APOL z Będzina wykonała projekt zasilania gablot w wiatach przystankowych na terenie gminy. Na realizację zadania zawarta została umowa z Zakładem Usług Elektrycznych Roman Kwaśniak z Bobrownik, który wykonał zasilanie gablot w 10 wiatach przystankowych. W ramach zadania pełniony był nadzór inwestorski.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 59 606,12 zł

2.10 Odwodnienie odcinka ul. Podgórnej w Sarnowie

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej Dąbie ul. Dolna 1

Wartość zlecenia: 9 100,00 zł

Termin realizacji: 31.05.2018 r.

Na odcinku 45 m zabudowany został ściek drogowy i wpust drogowy z ujściem do istniejącej studni kanalizacji deszczowej.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 9 100,00 zł

2.11 Projekt i budowa fragmentu drogi gminnej - przedłużenie ul. Kościelnej

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej Dąbie, ul. Dolna 1

Wartość zlecenia: 39 917,98 zł

Termin realizacji: 16.11.2018 r.

Wykonana została nowa nakładka z betonu asfaltowego o pow. 358 m².

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 39 917,98 zł

2.12 Projekty drogowe związane z kanalizacją

Wykonawca: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „KANAD” Jerzy Namysłowski

Wartość umowna: 236 160,00 zł

Termin realizacji: 29.05.2018 r.

Wykonawca odstąpił w dniu 11.06.2018 r. od umowy nr 322/2016 z dnia 05.07.2018 r. Zgodnie z podpisanym Porozumieniem Wykonawca przekazał Zamawiającemu materiały, które będą stanowiły podstawę do dalszych prac projektowych. Wykonawca przekazał karty informacyjne przedsięwzięcia, mapy do celów projektowych oraz koncepcje projektów branży drogowej. W ramach zadania firma DROPLAN Radosław Sobieraj z Psar świadczyła usługę asysty technicznej.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 67 281,49 zł

2.13 Przebudowa drogi gminnej ul. Parkowej w Sarnowie

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej Dąbie, ul. Dolna 1

Wartość zlecenia: 78 000,00 zł

Termin realizacji: 30.04.2018 r.

Wykonane zostało utwardzenie terenu z płyt ażurowych wraz z podbudową o powierzchni 245m².

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 78 000,00 zł

2.14 Budowa pętli do zawracania dla autobusów na zakończeniu istniejącej ul. Szkolnej

Wykonawca: DL PROJECT MANAGEMENT S.A. z/s w Katowicach

Wartość umowna: 0,00 zł (nieodpłatne wykonanie inwestycji)

Termin realizacji: 12.09.2018 r.

W ramach zawartej umowy pomiędzy Gminą Psary a DL PROJECT MANAGEMENT S.A. z/s w Katowicach, Wykonawca przyjął do realizacji zadanie pn. : „Budowa węzła komunikującego tereny inwestycyjne z drogą krajową nr 86 w Sarnowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą – Etap IIIB – ul. Szkolna”. W skład inwestycji weszła budowa pętli do zawracania dla autobusów oraz budowa fragmentu ciągu pieszo-rowerowego.

Wykonanie budżetu za 2018 r: 0,00zł.

Zadania z zakresu dróg publicznych wpisują się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Inwestycje w infrastrukturę drogową gminy, poprawienie jakości i bezpieczeństwa istniejącej infrastruktury drogowej.

3. TURYSTYKA

3.1 Zagłębiowski Park Linearny

Wykonawca: Instalacje Elektryczne i Projektowanie INPRO z siedzibą w Sosnowcu ul. Andersa 27B

Wartość umowy: 27 479,50 zł

Termin realizacji: 31.05.2018 r.

Firma INPRO z Sosnowca wykonała projekt usunięcia kolizja sieci energetycznych sN i nN z projektowanym budynkiem Centrum Edukacji Ekologicznej w Górze Siewierskiej.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 27 479,50 zł

Realizacja zadania wynika z przystąpienia przez Gminę Psary do Partnerstwa Gmin Zagłębia Dąbrowskiego i wynika z przyjętej Strategii Obszaru Funkcjonalnego – Zielona Infrastruktura Zagłębia Dąbrowskiego. Inwestycja wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w gminie, kierunek rozwoju: Poprawa jakości istniejącej infrastruktury oraz rozbudowa obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych, stworzenie warunków i obszarów służących do rekreacji i integracji mieszkańców, wspieranie infrastruktury służącej edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej.

4. ADMINISTRACJA PUBLICZNA

4.1 E-Psary - zwiększenie dostępu do cyfrowych usług publicznych na terenie Gminy Psary

Dostawca oprogramowania: Konsorcjum Rekord SI Sp. z o.o. (lider) i Rekord Systemy Informatyczne Sp. z o.o.

Wartość umowna: 913 767,00 zł. Termin realizacji: 31.05.2018 r.

Dostawca sprzętu: Marcin Dejas Centrum Komputerowe „Planeta”

Wartość umowna: 140.220,00 zł. Termin realizacji: 12.07.2018 r.

Inżynier kontraktu: NBC Consulting Sp. z o.o.

Wartość umowna: 14 950,00 zł

Postęp prac do końca 2018 r.:

W ramach zadania nastąpiło wdrożenie szeregu innowacyjnych rozwiązań elektronicznych w komunikacji między mieszkańcami a urzędem i instytucjami publicznymi w gminie. Został uruchomiony m.in. jednolity portal informacyjny dla mieszkańców oraz spersonalizowany moduł płatności elektronicznych. Dzięki nim mieszkańcy mogą uzyskać dane dotyczące np. aktualnych stawek podatkowych, indywidualnych zobowiązań płatniczych wobec administracji lokalnej, a nawet dokonać płatności online m.in. za wywóz odpadów, podatek od nieruchomości czy zezwolenie na sprzedaż alkoholu. Działa również system E-woda, który pozwala na sprawną komunikację mieszkańców z Zakładem Gospodarki Komunalnej odnośnie m.in. ilości zużytej wody i płatności za usługi wodociągowo-kanalizacyjne. Dodatkowo wdrożono elektroniczne moduły do prowadzenia konsultacji,

a także platformę elektroniczną do obsługi Rady Gminy w Psarach, która usprawnia organizację obrad. Usprawnienia obejmują również placówki oświatowe. Zadanie jest dofinansowane ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wykonanie budżetu za 2018 r. 1 059 804,90 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w gminie, kierunek rozwoju: Stworzenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie dostępu do informacji publicznej.

5. INFRASTRUKTURA OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH

5.1 Aranżacja sali biesiadnej oraz remont kuchni i pomieszczeń pomocniczych w budynku remizy OSP w Preczowie przy ul. Dębowej 1

Wykonawca: INFOPOLGAZ Marlena Hendel- Szerba z siedzibą w Bytomiu

Wartość umowy: 347 891,68 zł

Termin realizacji: 29.06.2019 r.

Firma INFOPOL GAZ wykonała modernizację sali bankietowej o powierzchni użytkowej 222 m², w tym sceny o pow. 35 m². Na ścianach sali wykonane zostały gładzie gipsowe, pod oknami oraz na ścianie naprzeciwko okien wykonana została obudowa z łat i legarów drewnianych. Nad salą i sceną zdemontowany został istniejący sufit kasetonowy podwieszany, a w zamian wykonany nowy sufit podwieszany z płyt gipsowo-kartonowych na ruszcie stalowym, na którym wykonane zostały również gładzie pomalowane farbami lateksowymi. W suficie zamontowane zostały także trzy kasetonowe czterostronne niezależne układy klimatyzacyjne.

W ramach zadania wykonywany był nadzór inwestorski branży elektrycznej.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 350 659,18 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w gminie, kierunek rozwoju: Rozwój obszarów kulturalnych i inwestycje w obiekty o znaczeniu kulturowym.

Rysunek 7: Aranżacja sali bankietowej w Preczowie

5.2 Przebudowa budynku socjalnego dla OSP Dąbie

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej w Dąbiu

Wartość umowna: 3 057,74 zł

Termin realizacji: 30.05.2018 r.

Postęp prac do końca 2018 r.: w budynku OSP Dąbie wykonawca zabudował drzwi wejściowe do budynku, dostarczył i zamontował trzy regały magazynowe. W ramach zadania na terenie jednostki zamontowany został także blaszany garaż wolnostojący z instalacją elektryczną, oświetleniem wewnętrznym i zewnętrznym LED z czujnikiem ruchu oraz czujką do alarmu.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 12 181,87 zł

Zadanie wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w gminie, kierunek rozwoju: Wsparcie rozwoju infrastrukturalnego obiektów służących bezpieczeństwu publicznemu.

5.3 Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Psary- projekt termomodernizacji remizy w Górze Siewierskiej

Wykonawca: BIURO SERWIS z siedzibą w Katowicach przy ul. Dębowej 15

Wartość umowy: 2 249 332,08 zł. Termin realizacji: 31.07.2018 r.

W ramach termomodernizacji budynek został docieplony, wymieniona została stolarka okienna i drzwiowa w całym budynku. Do budynku wykonane zostało nowe przyłącze gazu. Zamontowany został układ mechanicznej klimatyzacji nawiewno-wywiewnej. Wyremontowana została sala widowiskowa, scena, kuchnia wraz z zapleczem, część pomieszczeń strażackich oraz sanitariaty z dostępem dla niepełnosprawnych. Przy schodach wejściowych prowadzących na antresolę i na antresoli, firma Efekt Sp. z o.o. z Siemianowice Śląskich, ul. Elizy Orzeszkowej 4, wykonała barierki ze stali nierdzewnej. W ramach zadania prowadzony był nadzór autorski branży sanitarnej i elektrycznej.

Inwestycja jest dofinansowana ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz ze środków krajowych z Metropolitarnego Funduszu Solidarności, w ramach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 1 950 473,00 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej, a także wpisuje się w Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025 przyjęty uchwałą nr XI/111/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025” oraz w Program efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025, przyjęty uchwałą nr XI/112/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie: przyjęcia „Programu efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025”.

Rysunek 8: Budynek remizy OSP w Górze Siewierskiej po termomodernizacji

5.4 Remont pomieszczeń w budynku OSP Psary

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej Dąbie, ul. Dolna 1

Wartość zlecenia: 23 338,62 zł. Termin realizacji: 27.12.2018 r.

W ramach zadania wymienione zostały drzwi do zaplecza technicznego budynku remizy, a w kotłowni wykonana została nowa posadzka z płytek ceramicznych, na ścianach i sufitach wykonane zostały gładzie gipsowe.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 23 338,62 zł

Zadanie wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w gminie, kierunek rozwoju: Wsparcie rozwoju infrastrukturalnego obiektów służących bezpieczeństwu publicznemu.

6. INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

6.1 Budowa żłobka i przedszkola w Psarach

Wykonawca: Konsorcjum, którego liderem jest AZI-BUD Sp. z o.o. z siedzibą w Będzinie, a partnerem Przedsiębiorstwo Wielobranżowe BANIMEX z siedzibą w Będzinie

Wartość umowna: 6 696 158,04 zł

Termin realizacji: 28.06.2019 r.

Postęp prac do końca 2018 r.:

W ramach zadania wykorytowano teren pod nawierzchnię placów postojowych. Wykonawca wykonał podbudowę z kruszywa pod parkingi i drogi manewrowe oraz warstwy podbudowy pod drogę pożarową. Zostały ułożone kable zewnętrznej instalacji oświetlenia terenu. Wykonano zewnętrzne instalacje gazowe oraz przyłącze kanalizacji sanitarnej. Został osadzony separator tłuszczu z osadnikiem. Wymurowane zostały ściany nadziemna zewnętrzne i wewnętrzne z bloczków z betonu komórkowego wraz z towarzyszącymi elementami żelbetowymi, jak słupy, trzpienie, belki, wieńce i nadproża. Wykonawca wykonał płytę żelbetową stropodachu. Wykonane zostały elementy zewnętrzne, takie jak: fundamenty pochylni i wejść do budynku wraz z izolacją przeciwwilgociową, płyty żelbetowe tarasów i schodów wraz z podbudową. Zabudowano ścianki działowe systemowe oraz kominy wentylacyjne. Rozpoczęto zewnętrzne ocieplenie ścian wełną mineralną.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 1 740 182,44 zł

Zadanie jest współfinansowane ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, w ramach rządowego Programu MALUCH+, a także ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadanie wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w gminie, kierunek rozwoju: Inwestycje w obszarach edukacji szkolnej, przedszkolnej i żłobkowej, budowa obiektów żłobkowych.

Rysunek 9: Budowa żłobka i przedszkola w Psarach – stan na maj 2018 r.

6.2 Zagospodarowanie terenu przy SP Sarnów i Przedszkolu w Sarnowie

Wykonawca: Marta Derkacz GARDEN DESIGNERS z siedzibą w Lublinie przy ul. Poligonowej 2b/40

Wartość umowy: 405 121,75 zł

Termin realizacji: 16.08.2018 r.

W ramach zadania wykonano: plac zabaw o nawierzchni z trawy syntetycznej z urządzeniami, altanę ze sceną letnią i zapleczem, pergole z przeznaczeniem na zieloną klasę, ciągi piesze o nawierzchni z kostki betonowej oraz elementy małej architektury. Zadanie jest współfinansowane ze środków krajowych w ramach Programu Inicjatyw Lokalnych.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 405 552,25 zł

Zadanie wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w gminie, kierunek rozwoju: Inwestycje w obszarach edukacji szkolnej, przedszkolnej i żłobkowej.

Rysunek 10: Plac zabaw przy przedszkolu w Sarnowie

6.3 Termomodernizacja i zagospodarowanie terenu przy Szkole Podstawowej w Strzyżowicach

Wykonawca: NORM-HAUS Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Oleśnie

Wartość umowy: 1 187 000,00 zł

Termin realizacji: 31.10.2018 r.

Wykonano ocieplenie ścian zewnętrznych, przyziemia oraz stropodachu. W budynku zmodernizowana została instalacja c.o. polegająca na wymianie grzejników, ponadto wymieniona została stolarka okienna i drzwi zewnętrzne. Wszystkie punkty oświetlenia wewnętrznego wymienione zostały na oprawy typu led. Przy sali gimnastycznej wybudowany został magazynek sprzętu podręcznego. Firma P.H.U. WŁODAREK Hubert Włodarek z siedzibą w Kruszynie przy ul. Kościelnej 43A wykonała wzmocnienie dźwigarów stalowych dachu sali gimnastycznej. Inwestycja jest współfinansowana ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 1274739,50 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej, a także wpisuje się w Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025 przyjęty uchwałą nr XI/111/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025” oraz w Program efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025, przyjęty uchwałą nr XI/112/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie: przyjęcia „Programu efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025”.

Rysunek 11: Szkoła w Strzyżowicach po termomodernizacji

7. GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

7.1 Zagospodarowanie parku Żurawiniec w Psarach

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej Dąbie, ul. Dolna 1

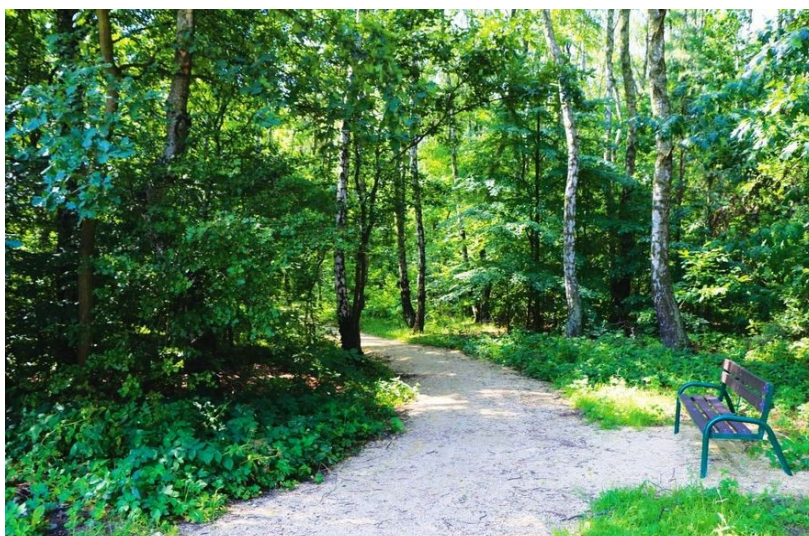
Wartość zlecenia: 79 920,03 zł. Termin realizacji: 30.04.2018 r.

ZGK w Psarach zrealizował projekt zagospodarowania alejki z kruszywa naturalnego. W ramach zadania zamontowano 20 ławek parkowych, 10 koszy na śmieci oraz 10 urządzeń rekreacji ruchowej.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 79 920,03 zł

Zadanie wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w gminie, kierunek rozwoju: Stworzenie warunków i obszarów służących do rekreacji i integracji mieszkańców.

Rysunek 12: Rewitalizacja Parku Żurawiniec

7.2 Program Ograniczania Niskiej Emisji

W ramach programu w 2018 r. trwała realizacja termomodernizacji budynków mieszkalnych, która jest współfinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz budżetu gminy Psary. W 2018 roku w ramach PONE rozpoczęto modernizację 25 budynków mieszkalnych. Gmina łącznie w 2018 r. wypłaciła 349 281,28 zł w formie dotacji celowych dla mieszkańców. Realizowane przez mieszkańców działania wpisują się w prowadzony przez samorząd gminy Psary Program Ograniczania Niskiej Emisji na lata 2015-2025. przyjęty uchwałą nr XI/111/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025” oraz w Program efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025, przyjęty uchwałą nr XI/112/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie: przyjęcia „Programu efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025”. Zadanie wynika też wprost z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 353 241,28 zł

7.3 Budowa oświetlenia chodnika w Sarnowie

Wykonawca: Zakład Usług Elektrycznych Roman Kwaśniak z siedzibą w Bobrownikach przy ul. Piłkarskiej

Wartość umowy: 49 981,12 zł

Termin realizacji: 25.10.2018 r.

Wykonane zostało oświetlenie w technologii led chodnika o długości 370 m. Firma ECO ENERGY POLAND Mariusz Staniek z siedzibą w Cieszynie przy ul. Górna 29 B wykonała dokumentację projektową oświetlenia chodnika w Sarnowie.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 61 921,19 zł

Zadanie wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Poprawienie jakości i bezpieczeństwa istniejącej infrastruktury drogowej.

7.4 Odnawialne źródła energii w Gminie Psary

Wykonawca: EKOEN PV

Wartość umowna: 213 325,00 zł

Termin realizacji: 16.11.2018 r.

W ramach inwestycji zainstalowano na 4 budynkach użyteczności publicznej instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy znamionowej 52kW. Instalacje zostały zainstalowane na budynku Przedszkola w Strzyżowicach, Szkoły Podstawowej w Strzyżowicach, GOK w Gródkowie oraz Szkoły Podstawowej w Gródkowie. Dodatkowo w ramach zadania był prowadzony nadzór autorski, nadzór inwestorski oraz została wykonana dokumentacja na wzmocnienie dachu nad salą gimnastyczną w Szkole Podstawowej w Gródkowie. Zadanie jest współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wykonanie budżetu za 2018 r. 220 659,49 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej, a także wpisuje się w Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025 przyjęty uchwałą nr XI/111/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025” oraz w Program efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025, przyjęty uchwałą nr XI/112/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie: przyjęcia „Programu efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025”.

7.5 Przeciwdziałanie niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła i budowę odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych

W ramach zadania w dniu 17.10.2018 r. ogłoszono przetarg i z końcem grudnia wybrano najkorzystniejszą ofertę na wymianę źródeł ciepła wraz z modernizacją wewnętrznych instalacji centralnego ogrzewania i budową wewnętrznych instalacji gazowych oraz wykonanie odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych z terenu gminy Psary. Prace budowlane nie zostały rozpoczęte, natomiast zakupiono tablicę informacyjną w ramach projektu. Zadanie jest współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wykonawca: Marwent, Marian Szmidt, Elwira Bomba ze Świerklańca

Wartość umowna: 2 000 138,28 zł

Termin realizacji: 31.12.2019 r.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 799,50 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej, a także wpisuje się w Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025 przyjęty uchwałą nr XI/111/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025” oraz w Program efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025, przyjęty uchwałą nr XI/112/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie: przyjęcia „Programu efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025”.

7.6 Słoneczna Gmina Psary – odnawialne źródła energii w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Psary

Wykonawca: P.H.U. ZAGA Z. Grygierczyk, G. Stolarczyk, T. Leśków, s.c. z Opola

Wartość umowna: 24 413,94 zł. Termin: 28.02.2018 r.

W ramach zadania zlecono opracowanie programów funkcjonalno-użytkowych dla nieruchomości należących do osób fizycznych na terenie gminy Psary, dotyczących instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych, tj. kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła, w ramach projektu pn. „Słoneczna Gmina Psary – odnawialne źródła energii w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Psary”. Inwestycja jest

współfinansowana ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 24 413,94 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej, a także wpisuje się w Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025 przyjęty uchwałą nr XI/111/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025” oraz w Program efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025, przyjęty uchwałą nr XI/112/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie: przyjęcia „Programu efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025”.

7.7 Budowa oświetlenia ulicznego

1. Wykonawca: Megawat Biuro Inżynieryjno - Projektowe Jakub Rożek z siedzibą w Zarębie (59-800 Lubań) przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego nr 11

Wartość umowy: 39.975,00 zł. Termin realizacji: 18.01.2018 r.

Wykonano budowę oświetlenia ulicznego typu parkowego na ul. Malinowickiej w Psarach.

2. Wykonawca: P.P.H.U. DAMARIS z siedzibą w Dąbrowie Górniczej przy ul. Walentego Roździeńskiego 11H

Wartość umowy: 138 41881 zł

Termin realizacji: 25.01.2018 r.

Wykonano kolejne punkty oświetleniowe przy ulicach: Browarnej w Sarnowie, Parkowej w Sarnowie, Szkolnej w Malinowicach, Podwale w Strzyżowicach, Brzozowej i Dąbie Chrobakowe.

Wykonanie budżetu za 2018 r. 181 256,49 zł

Zadanie wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Poprawienie jakości i bezpieczeństwa istniejącej infrastruktury drogowej.

Rysunek 13: Oświetlenie ul. Malinowickiej w Psarach

7.8 Budowa oświetlenia hybrydowego na terenie gminy Psary

Wykonawca: Wichary Technic

Wartość umowna: 729 905,32 zł

Termin realizacji: 30.04.2018 r.

Zakończono budowę oświetlenia hybrydowego na Osiedlu Czerwony Kamień w Górze Siewierskiej. Wbudowano 66 szt. latarni hybrydowych zasilanych panelami fotowoltaicznymi oraz turbiną wiatrową. Dodatkowo w ramach zadania prowadzony był nadzór autorski, nadzór inwestorski. W ramach umowy, ten sam Wykonawca w 2017 r. wykonał oświetlenie hybrydowe na ul. Irysów w Psarach. Zadanie jest współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz z Metropolitarnego Funduszu Solidarności w ramach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 553 351,66 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej, a także wpisuje się w Program efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025, przyjęty uchwałą nr XI/112/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie: przyjęcia „Programu efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025”.

Rysunek 14: Oświetlenie hybrydowe na Osiedlu Czerwony Kamień w Górze Siewierskiej

7.9 Instalacja systemów fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy Psary

Wykonawca: Eltrix Wielgus Robert

Wartość umowna: 377 210,77 zł. Termin realizacji: 15.12.2018r. W ramach inwestycji zainstalowano na 5 budynkach użyteczności publicznej instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy znamionowej 78,78kW. Instalacje

zostały zainstalowane na budynku Urzędu Gminy w Psarach, Szkoły Podstawowej w Sarnowie, Szkoły Podstawowej w Dąbiu, Gimnazjum w Psarach oraz Przedszkola Publicznego w Sarnowie. Prace związane z montażem ogniw PV zostały zakończone jeszcze w 2017 r. Dodatkowo w ramach zadania był prowadzony nadzór autorski, nadzór inwestorski. Zadanie jest współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 3 075,00 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej, a także wpisuje się w Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025 przyjęty uchwałą nr XI/111/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Psary na lata 2015-2025” oraz w Program efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025, przyjęty uchwałą nr XI/112/2015 Rady Gminy Psary z dnia 24 września 2015 r. w sprawie: przyjęcia „Programu efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii dla Gminy Psary na lata 2015-2025”.

Rysunek 15: Ogniw fotowoltaiczne na budynku Urzędu Gminy w Psarach

7.10 Termomodernizacja i remont budynku remizy OSP w Strzyżowicach wraz z zagospodarowaniem terenu w celu utworzenia Centrum Usług Społecznych

Wykonawca: Efekt Sp. z o.o., z siedzibą w Siemianowicach Śląskich

Wartość Umowy: 6 123 029,68 zł

Termin realizacji: 31.10.2018 r.

Obiekt przeszedł całkowitą modernizację energetyczną i przebudowę. W pomieszczeniach OSP powstało nowoczesne zaplecze socjalne, a także szatnie, toalety i łazienki dla strażaków. W garażu wykonano kanał techniczny z oświetleniem led, zamontowano nowe bramy garażowe, wjazd do garaży został obniżony, a przed garażami wykonana została nowa nakładka asfaltobetonowa. Przebudowane zostały także toalety i kuchnia.

W części Centrum Usług Społecznych wykonano scenę z zapleczem scenicznym, pochyłą widownię, reżyserkę, salę konferencyjno-cateringową. Cały obiekt wyposażony został w klimatyzację mechaniczną, kotłownię z kotłami gazowymi i instalacją głębinowych pomp ciepła. Na terenie przyległym do budynku wykonane zostały parkingi, droga manewrowa dla wozów strażackich i pochylnie dla osób niepełnosprawnych. W ramach zadania wykonywany był nadzór branży sanitarnej i elektrycznej.

Zadanie jest współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz z Metropolitarnego Funduszu Solidarności w ramach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 4 959 431,90 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w Gminie, kierunek rozwoju: Rozwój obszarów kulturalnych i inwestycje w obiekty o znaczeniu kulturowym oraz cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej.

Rysunek 16: Sala widowiskowa w Centrum Usług Społecznych w Strzyżowicach

7.11 Termomodernizacja i remont budynku byłej szkoły w Gołąszy Górnej ze zmianą sposobu użytkowania

W ramach zadania w 2018 r. wyłoniono wykonawcę prac budowlanych: ROMEX BUDOWNICTWO Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości Zrębice Pierwsze. Przekazano plac budowy oraz wykonano tablice informacyjne dla projektu. Wartość umowna: 2.417.020,88 zł

Termin realizacji: do 30.10.2020r.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 1 799,49 zł

W ramach inwestycji budynek zostanie poddany termomodernizacji wraz z niezbędnymi pracami dodatkowymi:

- remont pokrycia dachowego oraz częściowa wymiana więźby,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,

- wykończenie elewacji zewnętrznej i odtworzenie odgromienia,
- wymiana instalacji wody, centralnej wody użytkowej oraz centralnego ogrzewania,
- wymiana oświetlenia na oprawy typu LED.

Ponadto w projekcie założono budowę infrastruktury odnawialnych źródeł energii w postaci instalacji fotowoltaicznej. Planowane są także działania z zakresu likwidacji „niskiej emisji” poprzez wymianę źródła ciepła, tj. z pieca na paliwo stałe na kocioł gazowy z niezbędnym montażem wewnętrznej instalacji gazowej. W budynku planowane jest utworzenie klubu seniora oraz bawialni dla dzieci, a także mieszkania chronionego.

Zadanie jest współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w Gminie, kierunek rozwoju: Rozwój obszarów kulturalnych i inwestycje w obiekty o znaczeniu kulturowym, Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych oraz cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek rozwoju: Wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji i Programu Efektywności Energetycznej. Realizacja zadania wynika ponadto z Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Psary na lata 2016-2023 przyjętego Uchwałą Nr XXXII/368/2017 Rady Gminy Psary z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Psary na lata 2016-2023. Zadanie znajduje się na liście podstawowych projektów (projekt A04) ujętych w LPR. Wpisuje się w wizję obszaru rewitalizacji, gdyż przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów dotyczących sfery społecznej, gospodarczej oraz techniczno-środowiskowej.

Dzięki inwestycji możliwe będzie stworzenie odpowiednich warunków do integracji mieszkańców poprzez m.in. utworzenie klubu aktywnego mieszkańca w budynku. Projekt będzie komplementarny z projektem A03 klub aktywnego mieszkańca w budynku dawnej szkoły w Goląszy Górnej oraz stanowi odpowiedź na potrzeby zdiagnozowane w programie rewitalizacji i jest ukierunkowany na osiągnięcie jego celów, w tym:

- zapewnienie spójności społecznej obszaru rewitalizacji,
- zapewnienie wysokiej jakości ładu przestrzennego i środowiskowego,
- aktywizacja potencjału zawodowego i przedsiębiorczego mieszkańców.

Rysunek 17: Wizualizacja budynku byłej szkoły w Goląszy Górnej po remoncie

7.12 Otoczenie budynku gminnego w Malinowicach

Wykonawca: „DUET” Usługi Drogowo-Mostowe Loranty Grzegorz z siedzibą w Zawierciu

Wartość umowy: 714 407,60 zł

Termin realizacji: 31.08.2018 r.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 714 407,60 zł

W ramach inwestycji powstał plac do celów rekreacyjnych, na którym znajduje się m.in. krąg ogniskowy o średnicy 4,5 m, murowany grill na fundamencie żelbetonowym oraz dwie altany o powierzchniach użytkowych 40 m² każda, wyposażone w instalacje elektryczną. Teren został ogrodzony, zamontowano bramę z dwiema furtkami oraz oświetlenie, monitoring. Wykonane zostały drogi manewrowe i parkingi na 24 miejsca postojowe, a także elementy małej architektury, w tym m.in. ławki, kosze i poidełko.

Zadanie jest współfinansowane ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 699 240,39 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w Gminie, kierunek rozwoju: Poprawa jakości istniejącej infrastruktury oraz rozbudowa obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych oraz Stworzenie warunków i obszarów służących do rekreacji i integracji mieszkańców.

Rysunek 18: Plac przy byłej szkole w Malinowicach po zakończeniu inwestycji

7.13 Remont pomieszczeń w obiektach gminnych wynajmowanych przez NZOZ

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej Dąbie, ul. Dolna 1

Wartość zlecenia: 118 018,47 zł

Termin realizacji: 07.12.2018 r.

W NZOZ Strzyżowice wymienione zostały wszystkie drzwi wewnętrzne, na klatce schodowej zamontowano nową balustradę ze stali nierdzewnej. Na ścianach i sufitach wykonano gładzie gipsowe, a następnie je

pomalowano. Skuto także stare i położono nowe płytki – naścienne w pomieszczeniach sanitarnych, a podłogowe w WC. Ponadto zamurowano stare okienko do rejestracji pacjentów, a nowe zamontowano w innym pomieszczeniu.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 118 018,47 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w Gminie, kierunek rozwoju: Wsparcie rozwoju infrastrukturalnego obiektów służących bezpieczeństwu publicznemu.

8. OBIEKTY SPORTOWE

8.1 Budowa placu zabaw w Dąbiu Chrobakowym

Wykonawca: Firma Budowlana Q-BUD Janusz Kułach z siedzibą w Balinie

Wartość umowna: 414 269,06 zł

Termin realizacji: 31.08.2018r.

Postęp prac do końca 2018 r.:

Została podpisana umowa z firmą Q-BUD z Chrzanowa na realizację zadania pn. „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Dąbiu Chrobakowym na funkcję placu zabaw z siłownią zewnętrzną”. Został przekazany plac budowy Wykonawcy prac.

Ułożono kabel oświetleniowy do nowych latarni. Wykonana została nawierzchnia z kostki betonowej wraz z warstwami podbudowy i wzmocnieniem gruntu oraz podbudowa pod nawierzchnię ze sztucznej trawy. Zamontowano obrzeża betonowe i krawężniki wokół placów i drogi dojazdowej wraz z wykonaniem żwirowej nawierzchni drogi. Plac zabaw został częściowo ogrodzony siatką.

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej z siedzibą w Dąbiu

Wartość umowna: 11 696,67zł

Termin realizacji: 16.11.2018r.

Postęp prac do końca 2018 r.:

Rozebrano i zutylizowano nawierzchnię wraz z uszkodzonym kanałem przepustu. Ułożony został przepust z rur o średnicy 50 cm na przygotowanym podłożu z piasku oraz nowy zjazd z kruszywa dolomitowego.

Wykonawca: Tauron Dystrybucja S.A. z siedzibą w Krakowie

Wartość umowna: 303,07 zł

Termin realizacji: 19.11.2018r.

Postęp prac do końca 2018 r.:

Wykonano przyłączenie do sieci Tauron Dystrybucja S.A.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 151 090,83 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w Gminie, kierunek rozwoju: Poprawa jakości istniejącej infrastruktury oraz rozbudowa obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych oraz Stworzenie warunków i obszarów służących do rekreacji i integracji mieszkańców.

8.2 Kompleksowa modernizacja obiektu sportowego w Sarnowie

Wykonawca: Hutnicze Przedsiębiorstwo Remontowe Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej

Wartość umowna: 1 738 760,48 zł

Termin realizacji: 30.05.2018 r.

Postęp prac do końca 2018 r.:

W ramach zadania został wykończony budynek szatni o powierzchni 170,00 m² z podziałem na trzy strefy: pierwsza dla zawodników i członków klubu, druga ogólnodostępna z toaletami oraz trzecia magazynowa na sprzęt sportowy. Wykonano płytę boiska wraz z drenażem odwadniającym oraz automatycznym systemem nawadniania. Przed budynkiem powstały trybuny z zadaszeniem dla 192 widzów. Wymienione zostały bramki oraz wiaty dla zawodników rezerwowych, zamontowane zostały piłkochwyty. Obiekt został wyposażony w system monitoringu i oświetlenia. Budynek wraz z zagospodarowaniem terenu uzyskał decyzję o pozwoleniu na użytkowanie. Zadanie jest współfinansowane ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, w ramach Programu Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 878 811,03 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w Gminie, kierunek rozwoju: Poprawa jakości istniejącej infrastruktury oraz rozbudowa obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych oraz Stworzenie warunków i obszarów służących do rekreacji i integracji mieszkańców.

Rysunek 19: Stadion w Sarnowie po modernizacji

8.3 Wykonanie pergoli i nasadzeń zieleni na placu zabaw przy ul. 1 Maja w Górze Siewierskiej

Wykonawca: GEOARTIS Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Pomiarowe Michał Gawor Sp. j. z siedzibą w Strzyżowicach

Wartość umowna: 1 107,00 zł. Termin realizacji: 30.04.2018 r.

Postęp prac do końca 2018 r.: Wykonano mapę do celów projektowych w celu opracowania modernizacji placu zabaw. Wykonanie budżetu za 2018 rok: 1 107,00 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w Gminie, kierunek rozwoju: Poprawa jakości istniejącej infrastruktury oraz rozbudowa obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych oraz Stworzenie warunków i obszarów służących do rekreacji i integracji mieszkańców.

8.4 Zagospodarowanie terenu przy boisku w Gołąszy Górnej

Zagospodarowanie terenu przy boisku w Gołąszy Górnej

Wykonawca: Zakład Gospodarki Komunalnej Dąbie, ul. Dolna 1

Wartość zlecenia: 55 909,47 zł

Termin realizacji: 30.04.2019 r.

ZGK w ramach zadania wykonał modernizację i dostosowanie budynku gospodarczego do potrzeb użytkowników. Przystawione zostało ogrodzenie placu zabaw celem poszerzenia drogi oraz wykonano nową warstwę z frezu na całej szerokości drogi. O dodatkowe elementy rozbudowana została również siłownia zewnętrzna.

Wykonanie budżetu za 2018 r.: 55 909,47 zł

Zadanie wynika z przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025, cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury społecznej w Gminie, kierunek rozwoju: Poprawa jakości istniejącej infrastruktury oraz rozbudowa obiektów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych oraz Stworzenie warunków i obszarów służących do rekreacji i integracji mieszkańców.

III. Oświata i wychowanie

Jedną z najważniejszych potrzeb człowieka jest zdobywanie wiedzy i samorealizacja. By zaspokoić tę potrzebę rozwój edukacji musi być priorytetem dla samorządu. I takim właśnie jest dla gminy Psary.

Aby poziom edukacji sukcesywnie się podnosił, musi być wspierany przez działania licznych instytucji i osób prywatnych. Musi dokonywać się harmonijnie i wielotorowo. Ta współpraca jest niezbędna, by osiągnąć sukces. A jest on możliwy z jednej strony dzięki nieustannie doksztalającym się nauczycielom i dyrektorom szkół, którzy podnosząc swe kwalifikacje w nowoczesny sposób potrafią przekazać wiedzę uczniom i młodzieży, a z drugiej strony nieustannej pracy samorządu, który planuje i finansuje rozbudowę odpowiedniej infrastruktury.

W roku 2018 sieć szkół i przedszkoli gminy Psary nie uległa zmianie w stosunku do lat poprzednich. Gmina Psary była organem prowadzącym 5 placówek oświatowych, tj.:

- Zespołu Szkolno - Przedszkolnego Nr 1 w Strzyżowicach, ul. 1 Maja 17, 42-575 Strzyżowice,
- Zespołu Szkolno - Przedszkolnego Nr 2 w Sarnowie, ul. Szkolna 5, 42-512 Psary,
- Szkoły Podstawowej w Dąbiu, ul. Poczтовая 39, 42-504 Będzin,
- Szkoły Podstawowej w Gródkowie, ul. Leśna 2, 42-575 Strzyżowice,
- Szkoły Podstawowej w Psarach, ul. Szkolna 32, 42-512 Psary.

Do wszystkich powyższych szkół w roku szkolnym 2017/2018 uczęszczało 997 uczniów (podstawówka i gimnazjum) oraz 370 przedszkolaków (w sumie 1367 dzieci)

SZKOŁY PODSTAWOWE:

KLASA	LICZBA UCZNIÓW	LICZBA ODDZIAŁÓW
I	83	5,00
II	73	4,00
III	152	8,00
IV	156	8,00
V	119	6,00
VI	127	6,00
VII	111	5,00
VIII	0	0,00
Suma	821	42,00

GIMNAZJUM:

KLASA	LICZBA UCZNIÓW	LICZBA ODDZIAŁÓW
I	0	0,00
II	85	4,00
III	91	4,00
Suma	176	8,00

PRZEDSZKOLA I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE:

KLASA	LICZBA UCZNIÓW	LICZBA ODDZIAŁÓW
Poniżej „0”	252	11,00
„0”	118	5,00
Suma	370	16,00

OGÓŁEM:

LICZBA UCZNIÓW	LICZBA ODDZIAŁÓW
1367	66,00

Przedszkola i oddziały przedszkolne zapewniały bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w czasie nie krótszym niż 5 godzin dziennie. Za każdą godzinę ponad podstawę programową pobierana była opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego w wysokości 1 zł brutto.

W szkołach gminy Psary prowadzone są zajęcia wczesnego wspomaga rozwoju dzieci. Rewalidacja jest procesem dydaktyczno - wychowawczo - terapeutycznym dostosowanym indywidualnie dla każdego ucznia ze względu na rodzaj występującego u niego zaburzenia. W roku szkolnym 2017/2018 wójt gminy Psary w oparciu o opinie Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych wyraził zgodę na realizację wielu godzin nauczania rewalidacyjnego, indywidualnego i innych zajęć specjalistycznych:

Placówka	Rodzaj zajęć specjalistycznych				
	Nauczanie rewalidacyjne	Dydaktyczno-wyrównawcze	Korekcyjno – kompensacyjne	Socjoterapeutyczne	Logopedyczne
Lp.	Liczba dzieci				
1.	SP Dąbie	4	36	0	13
2	SP Gródków	6	7	17	15
3.	ZSP Sarnów	2	42	2	43
4.	ZSP Strzyżowice	9	38	43	2
5.	SP Psary	7	23	35	4
	Razem	28	146	97	6
				6	129

Realizując swe obowiązki Gmina Psary w roku szkolnym 2017/2018 zapewniła uczniom dowóz do wszystkich gminnych placówek oświatowych:

Wyszczególnienie		SP Psary	ZSP nr 1 Strzyżowice	SP Gródków	ZSP nr 2 Sarnów	SP Dąbie
1.	Uczniowie dowożeni	189	77	42	64	14
Razem dowożeni uczniowie		386				

Obowiązkiem gminy jest również zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły. Gmina Psary realizowała to zadanie dowożąc w roku szkolnym 2017/2018

15 uczniów niepełnosprawnych. Ponadto w 10 przypadkach na podstawie umów gmina Psary zwracała koszty przejazdu rodzicom, którzy sami zapewniali swym niepełnosprawnym dzieciom dowożenie i opiekę.

W roku szkolnym 2017/2018 przydzielono także liczne stypendia. W celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej 26 uczniom przyznano pomoc w formie stypendiów szkolnych, a 85 uczniów otrzymało stypendia motywacyjne wspierające edukację uczniów zdolnych, którzy osiągnęli bardzo dobre wyniki w nauce lub w sporcie.

W szkołach gminy Psary rokrocznie wzrasta efektywność pracy. Dzieje się tak dzięki systematycznemu, profesjonalnemu i efektywnemu rozwojowi kadry pedagogicznej. Dyrektorzy oraz nauczyciele uczestniczą w szkoleniach, konferencjach, warsztatach i sesjach naukowych. Przechodzą także kolejne stopnie awansu zawodowego. Zatrudnienie w jednostkach oświatowych gminy Psary (stan na 31 marca 2018 r.) przedstawia tabela poniżej:

Liczba stosunków pracy nauczycieli							
Wyszczególnienie	Wymiar zatrudnienia	ogółem	bez stopnia	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
Stopień doktora lub doktora habilitowanego, dyplom ukończenia studiów magisterskich i przygotowanie pedagogiczne	Zatrudnieni w pełnym wymiarze	97	0	2	24	9	62
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (liczba)	47	0	6	5	5	31
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (etat)	23,45	0,00	2,59	2,80	2,68	15,38
Dyplom ukończenia studiów magisterskich bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych i przygotowanie pedagogiczne	Zatrudnieni w pełnym wymiarze	2	0	0	1	0	1
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (liczba)	2	0	0	1	1	0
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (etat)	1,00	0,00	0,00	0,22	0,78	0,00
Dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego, dyplom ukończ. kol. jęz. obcych	Zatrudnieni w pełnym wymiarze	0	0	0	0	0	0
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (liczba)	0	0	0	0	0	0
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (etat)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe kwalifikacje	Zatrudnieni w pełnym wymiarze	0	0	0	0	0	0

Ogółem	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (liczba)	0	0	0	0	0	0
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (etat)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Zatrudnieni w pełnym wymiarze	99	0	2	25	9	63
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (liczba)	49	0	6	6	6	31
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze (etat)	24,45	0,00	2,59	3,02	3,46	15,38
Razem etaty:		123,45	0,00	4,59	28,02	12,46	78,38

Wydatki na oświatę stanowią ogromną część budżetu gminy Psary. Źródła ich pochodzenia to subwencja oświatowa, dotacje, środki własne gminy i inne. Podstawowym elementem podziału subwencji oświatowej w budżecie państwa jest liczba uczniów. Subwencja oświatowa na rok 2018 w gminie Psary wyniosła **9.876.115 zł**, co w przeliczeniu na 1 ucznia daje **9.926 zł** rocznie. Otrzymana dotacja przedszkolna wyniosła **331.540 zł**.

W 2018 roku gmina Psary wykonała wiele zadań w obszarze edukacji, dzięki czemu zrealizowała cele strategiczne i kierunki rozwoju określone w „Strategii rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025”, co przedstawia tabela poniżej. W pierwszej kolumnie umieszczono cele, a w drugiej przykłady ich realizacji w oświacie:

Cel	Realizacja celu
Stworzenie warunków i obszarów służących do rekreacji i integracji mieszkańców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie Harcówki w Przedszkolu Publicznym im. Kubusia Puchatka w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 2 w Sarnowie, gdzie zuchy z grupy „Antki Cwaniaki” mają swoje zbiórki, 2. Wybudowanie placu zabaw przy Przedszkolu Publicznym im. Kubusia Puchatka w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 2 w Sarnowie, gdzie powstała m.in. drewniana altana ze sceną oraz plac wygrodzony pergolą, 3. Wybudowanie placu zabaw przy Szkole Podstawowej w Gródkowie z urządzeniami rekreacyjno - edukacyjnym przeznaczonym dla dzieci w różnym wieku.
Modernizacja i rozwój obiektów szkolno-przedszkolnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wybudowanie przedszkola dla 75 dzieci przy Szkole Podstawowej w Gródkowie, które zyskało nazwę „Leśny Zakątek”. Przedszkole zostało dostosowane dla osób niepełnosprawnych oraz wyposażone w meble, zabawki i pomoce dydaktyczne, np. w każdej sali zamontowano tablicę interaktywną, a w jednej urządzenie z podłogą interaktywną, 2. Przeprowadzono remont stołówki w Szkole Podstawowej w Gródkowie i zatrudniono kucharki, dzięki czemu wszystkie posiłki dla dzieci przygotowywane są na miejscu, 3. Powstała nowa zatoka manewrowa przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 1 w Strzyżowicach – wybudowano tam dwa zjazdy z drogi powiatowej oraz miejsca postojowe, 4. Przeprowadzono kompleksową modernizację energetyczną Szkoły Podstawowej przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 1 w Strzyżowicach. W ramach prac ocieplono budynek, wymieniono drzwi zewnętrzne, okna, grzejniki, instalację

	<p>odgromową oraz oświetlenie,</p> <p>5. Wybudowano pętlę do zawracania na ul. Szkolnej w Sarnowie, co udrożniło ruch przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 2,</p> <p>6. Zamontowano 10 energooszczędnych lamp led przy chodniku przebiegającym wzdłuż ogrodzenia Przedszkola Publicznego im. Kubusia Puchatka w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 2 w Sarnowie,</p> <p>7. Obecnie trwa budowa przedszkola w Psarach, gdzie powstaną 4 oddziały dla 100 dzieci.</p>
Inwestycje w obszarach edukacji	<p>1. W szkołach gminy Psary prowadzone są liczne zajęcia dodatkowe zarówno rozwijające zainteresowania uczniów, jak również wspomagające w opanowaniu materiału podstawowego. Przykłady takich zajęć: polonistyczne, teatralne, matematyczne, historyczne, przyrodnicze, muzyczno – taneczne, dziennikarskie, czytelnicze, logopedyczne, SKS, „Europa da się lubić”, „Lubię czytać”, „Odkrywamy matematykę”, „Mistrz czytania”, „Młody aktor”, robotyka, Klub X Muzy, „Edukacja medialna”, „Emocje na wodzy”.</p> <p>2. Wprowadzenie kolejnych zajęć dodatkowych w ramach projektów unijnych, takich jak „Rozwińmy skrzydła” czy „Szkoła sukcesu”.</p>
Budowa obiektów żłobkowych	Trwa budowa żłobka w Psarach, gdzie powstaną oddziały dla 32 maluchów.
Wpieranie infrastruktury służącej edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej	<p>1. Budowa ogniw fotowoltaicznych na budynkach szkół i przedszkoli gminy Psary,</p> <p>2. Powstanie tzw. Zielonych Pracowni w Szkole Podstawowej w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 2 w Sarnowie - pracownia nosi nazwę „Ocean wiedzy” i Szkole Podstawowej w Dąbiu – pracownia o nazwie „Dary natury”. Odbývają się tam lekcje przyrody, geografii, biologii, chemii i fizyki.</p>
Stworzenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie dostępu do informacji publicznej	W 2018 roku został uruchomiony tzw. e-dziennik, dzięki któremu rodzice mogą dokonywać wszelkich płaćności, komunikować się z wychowawcami, nauczycielami, dyrektorami i innymi rodzicami, na bieżąco kontrolować frekwencję, postępy w nauce i zachowaniu dziecka, a także umożliwia składanie wniosków w formie elektronicznej, np. wydanie duplikatu legitymacji czy wyrażenia zgody na wycieczkę.
Nawiązanie współpracy partnerskiej z organizacjami pozarządowymi z obszaru gminy oraz innymi partnerami, chcącymi realizować projekty na rzecz gminy	W 2018 roku zrealizowany został program współpracy gminy Psary z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego uchwalony 30 listopada 2017 roku przez Radę Gminy Psary. Dzięki niemu w ramach otwartego konkursu ofert 7 stowarzyszeń zostało wspartych łączną kwotą 112 400 zł na realizację zadań publicznych w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych oraz w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej na terenie gminy Psary. Ponadto w ramach tzw. „małych dotacji” wsparto 5 stowarzyszeń na kwotę 39 100 zł.
Podnoszenie jakości edukacji i nauki poprzez zintegrowane działania wspierające	<p>1. Otworzenie Uniwersytetu Dziecięcego Psarach we współpracy z Wyższą Szkołą Biznesu w Dąbrowie Górniczej. Zajęcia odbywają się w Gminnej Bibliotece Publicznej w Psarach,</p> <p>2. Spotkania literackie m.in. z Krzysztofem Piersem, Joanną Olech, Barbarą Wicher organizowane dla uczniów przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Psarach. Uczniowie dowożeni i odwożeni są na te spotkania autobusem szkolnym w ramach lekcji.</p>
Podnoszenie poczucia współodpowiedzialności i promocja partycypacji	<p>1. Udział dzieci w zorganizowanych akacjach charytatywnych, np. w Gminnym Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,</p> <p>2. Udział uczniów w uroczystościach świąt państwowych, m.in. w Koncercie</p>

lokalnej wśród mieszkańców gminy poprzez realizowanie różnych przedsięwzięć przez instytucje i mieszkańców gminy	Patriotycznym i Akademii 3. Majowej.
Promocja partnerstw krajowych i międzynarodowych	Udział uczniów Szkoły Podstawowej w Psarach i Dąbiu w Programach Erasmus+, dzięki którym podróżują do państw partnerskich poznając ich kulturę, a następnie goszcząc mieszkańców tych państw u siebie. Następuje wymiana kulturowa, integracja oraz wymiana myśli i doświadczeń zarówno wśród dzieci, jak i nauczycieli.
Promowanie edukacji i inicjatyw proekologicznych	1. Udział uczniów w happeningach, które zwracają uwagę mieszkańców na problem zanieczyszczonego powietrza oraz zakaz palenia w piecach szkodliwymi materiałami, 2. Udział uczniów w konkursach proekologicznych, np. plastycznych „Smog w oczach dziecka”, „Skok na smog” i na najlepsze hasło promujące postawy proekologiczne, 3. Organizacja prelekcji proekologicznych w poszczególnych szkołach.
Propagowanie i wdrażanie działań na rzecz aktywacji seniorów	W 2018 roku Gmina Psary podpisała 2 umowy ze Stowarzyszeniem Emerytów i Rencistów „Aktywny Senior” z Psar o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania oraz w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej na łączną kwotę 11 000 zł. Dzięki temu wsparciu seniorzy z Psar wyjechali na spektakl do Chorzowskiego Teatru Rozrywki, a także uczestniczyli w wycieczkach do Jędrzejowa i Krakowa.

IV. Kultura, sport i rekreacja

1. BIBLIOTEKI GMINNE

Sieć Gminnej Biblioteki Publicznej w Psarach od wielu lat działa w niezmiennym kształcie. Składa się z 4 placówek, do których należą: Biblioteka Centralna w Psarach, Filia Nr 1 w Dąbiu, Filia Nr 2 w Strzyżowicach Filia Nr 3 w Sarnowie.

Podstawową działalnością bibliotek jest: gromadzenie, opracowanie, udostępnianie, przechowywanie i konserwacja księgozbioru, działalność informacyjno- bibliograficzna, upowszechnianie czytelnictwa i wiedzy, a także wszelkie działania mające na celu popularyzację książki, kultury, edukacji i tradycji, aktywizujące i jednoczące środowisko lokalne.

Najwięcej zadań do wypełnienia ma Biblioteka Centralna, co wynika zarówno ze struktury organizacyjnej, jak również z nieco liczniejszego zatrudnienia – w BC pracują trzy osoby, w Filiach – po jednej. Do najważniejszych zadań BC należy dokonywanie centralnego zakupu i opracowania książek, tj. katalogowania i klasyfikowania nowych nabytków dla wszystkich placówek bibliotecznych, wprowadzanie książek do programu Sowa2, czyli tworzenie katalogu on-line. Ponadto BC odpowiada za zakup materiałów biurowych, druków bibliotecznych, środków czystości, materiałów gospodarczych, sprzętu bibliotecznego, folii do oprawy książek dla wszystkich bibliotek należących do sieci, a także przeprowadza wszelkiego rodzaju remonty i modernizacje. Jest koordynatorem działalności merytorycznej na terenie gminy Psary. Po uruchomieniu PIAP-ów wszystkie placówki są wyposażone w komputery przeznaczone dla czytelników, z których korzystanie jest darmowe. Użytkownicy mają do dyspozycji 58 komputerów rozmieszczonych we wszystkich Filiach Psarskiej Biblioteki. Nieprzerwanie GBP przygotowuje się do uruchomienia drugiego modułu programu bibliotecznego Sowa, czyli wypożyczania, co znacznie usprawniłoby ruch księgozbioru i wiedzę o nim. Umożliwiłoby to także zamawianie książek on-line i przesyłanie wielu informacji czytelnikom. Warunkiem uruchomienia tego modułu jest wprowadzenie do katalogu czyli do bazy min. 85% zbiorów. Obecnie w bazie znajduje się 55% zbiorów.

Zbiory biblioteczne

Zakupem książek zajmuje się Biblioteka Centralna. Systematycznie uzupełniany jest „zestaw” książek z serii Duże Litery, które cieszą się ogromnym powodzeniem wśród osób starszych. Doceniają je również czytelnicy mający problemy ze wzrokiem.

Najwięcej – zgodnie z zapotrzebowaniem – zostało zakupionych książek z literatury pięknej dla dorosłych, natomiast prawie tyle samo książek dla dzieci i młodzieży, co literatury popularnonaukowej. Książki kupowano głównie drogą elektroniczną przede wszystkim w AZYMUCIE - Ogólnopolski System Dystrybucji Wydawnictw w Warszawie i w hurtowniach Prószyński (Duże Litery) i PLATON. W odróżnieniu od lat ubiegłych mniej zakupiono literatury popularnonaukowej. Zaobserwowano bowiem zdecydowanie niższe zainteresowanie czytelników tym księgozbiorem, w związku z czym posiadany przez GBP księgozbiór zabezpiecza potrzeby naukowe czytelników.

STRUKTURA ZBIORÓW na dzień 31. 12. 2018 roku

Książki ogółem	-	57.239 vol.
- literatura piękna dla dzieci i młodzieży	-	13.752 vol. co stanowi 24 %

- literatura piękna dla dorosłych	-	28.081 vol.	„	49 %
- literatura popularnonaukowa	-	15.406 vol.	„	27 %

Gromadzenie księgozbioru w roku sprawozdawczym

W roku 2018 przybyło ogółem - **2.259 vol. za kwotę 55.337 zł** w tym:

- zakupiono ze środków samorządowych - **1.884 vol. za kwotę 44.898 zł**

- z dotacji Ministerstwa Kultury - **356 vol. za kwotę 10.000 zł**

Przeciętna cena zakupionej książki – podobnie jak w roku 2017 – wynosiła 25,00 zł.

Struktura zakupu książek w 2018 r.:

	Ogółem	Lit. młodz.	Lit. piękna	Lit.p.-nauk.
B.Centralna Psarach	617	103	393	121
Filia Nr 1 w Dąbiu	541	65	383	93
Filia Nr 2 w Strzyżowicach	561	71	390	100
Filia Nr 3 w Sarnowie	540	67	380	93
Razem	2.259	306	1.546	407

Prenumerata czasopism

W roku sprawozdawczym GBP prenumerowała 21 tytułów (59 egz.) za kwotę 8.400 zł. Wykorzystanie czasopism przez mieszkańców Gminy utrzymuje się na stałym poziomie – wypożyczono ponad 2.000 egz. czasopism.

Zważywszy na fakt, że czytelnicy chętnie wypożyczają prasę i nie zgłaszają żadnych innych, dodatkowych potrzeb, można stwierdzić, że oferta prasowa jest zadowalająca.

Czytelnictwo

W zakresie czytelnictwa rok 2018 przyniósł poprawę. Wzrosła liczba czytelników, których zarejestrowano 2.505 czyli o 33 osoby więcej niż w roku 2017. Niestety spadła liczba odwiedzin, a co za tym idzie ilość wypożyczeń. Było to związane z szeroko zakrojonym remontem obiektu, w którym funkcjonuje Filia nr 2 w Strzyżowicach.

W zakresie gromadzenia zbiorów w dalszym ciągu niezwykłą popularnością cieszą się książki z serii Duże Litery – dzięki nim stale zyskujemy nowych czytelników.

Pocieszający jest fakt, że nie zmienił się wskaźnik zasięgu czytelnictwa, który wynosi 21 czytelników na 100 mieszkańców. Bardzo korzystnie wypadamy na tle naszego województwa, gdzie ów wskaźnik wynosi 17.

Rok 2006 - wskaźnik zasięgu czytelnictwa wyniósł	20 czytelników na 100 mieszkańców
Rok 2007 - „ „ „ „	19 „ „
Rok 2008 - „ „ „ „	19 „ „
Rok 2009 - „ „ „ „	18 „ „
Rok 2010 - „ „ „ „	17 „ „
Rok 2011 - „ „ „ „	19 „ „
Rok 2012 - „ „ „ „	19 „ „
Rok 2013 - wskaźnik zasięgu czytelnictwa wyniósł	20 czytelników na 100 mieszkańców
Rok 2014 - „ „ „ „	19 „ „
Rok 2015 - „ „ „ „	22 „ „

Rok 2016 -	„	„	„	„	22	„	„
Rok 2017 -	„	„	„	„	21	„	„
Rok 2018 -	„	„	„	„	21	„	„

Struktura czytelników według wieku z zaznaczeniem wzrostu lub spadku wskaźników w odniesieniu do roku 2018

Grupa wiekowa	2012 r.	2013r	2014r	2015r	2016	2017	2018	wzrost	spadek
Do 15 lat	877	927	871	1.007	1.041	1.010	1.011	1	
16-19 lat	192	180	169	165	146	138	115		23
20-24 lata	153	153	131	120	98	81	87	6	
25-44 lata	535	553	555	632	636	610	612	2	
45-60 lat	277	295	310	341	341	323	362	39	
Powyżej 60 lat	137	173	194	268	289	310	318	8	
OGÓŁEM	2171	2.281	2.230	2.533	2.551	2.472	2.505	56	23

Jak widać po przeanalizowaniu powyższej tabeli, w roku sprawozdawczym odnotowano spadek liczby czytelników tylko w jednej grupie czytelniczej, do której – trochę upraszczając należy młodzież gimnazjalna. Ten spadek wbrew pozorom nie świadczy o tym, że młodzież w ogóle nie czyta, mówi nam tylko o tym, że nie korzysta ze zbiorów naszych Biblioteki; najprawdopodobniej korzystają z bibliotek szkół, do których uczęszczają. We wszystkich pozostałych grupach zaobserwowano wzrost. W roku sprawozdawczym czytelnicy odwiedzili nasze placówki 25.829 razy i wypożyczyli ponad 23.000 egzemplarzy książek.

Działalność kulturalna i edukacyjna bibliotek

Do ważniejszych wydarzeń popularyzacyjnych dla dorosłych można zaliczyć:

- **Spotkania autorskie** – naszymi gośćmi byli:
  - Cezary Harasimowicz – pisarz
  - Roman Pankiewicz – autor i podróżnik,
  - Krzysztof Petek – autor i podróżnik,
  - Anna Karpińska – pisarka,
  - Maria Ulatowska i Jacek Skowroński – pisarze,
  - Renata Piątkowska – pisarka
  - Bolesław Ciepiela – pisarz.
- **Uniwersytet Trzeciego Wieku** – od sześciu lat cieszy się zainteresowaniem i powodzeniem. W ramach UTW odbyło się 9 wykładów i zajęcia w grupach fakultatywnych: jogi, angielskiego, komputerowej, artystycznej i gimnastyki tanecznej; w sumie wzięło w nich udział 1.091 osób. W ramach UTW uczestniczono w Olimpiadzie Seniorów w Łazach, w Senioraliach Metropolitalnych w Dąbrowie Górniczej oraz w wycieczce do Warszawy pn. „Pociąg do nauki”.
- **Klub Filmowy „Psarski Kinomaniak”** - powstał w połowie roku 2015. Od połowy 2016 roku spotyka się dwa razy w miesiącu. W roku sprawozdawczym odbyło się 25 projekcji filmowych, w których uczestniczyło 266 osób.
- **Koncerty:**
  - kolędy w wykonaniu Chóru ITERUM i zespołu Małe Zagłębie,
  - koncert solistki Filharmonii Lwowskiej – Marianny Łaby,
  - koncert pieśni patriotycznych z okazji obchodów 100 rocznicy odzyskania niepodległości,

- koncert literacki Pawła Orkisz dla mieszkańców Gminy integrujący środowisko osób wykluczonych,
- **Uroczyste obchody Dnia Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych** połączone z prezentacją działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Będzinie. Na całość przedsięwzięcia składa się koncert w wykonaniu uczestników, wystawa twórczości połączona z kiermaszem prac. Jest to bardzo ważna uroczystość i dla WTZ-ów i dla Biblioteki, a przede wszystkim dla mieszkańców.
- **Festiwal Nordalia** – Biblioteka po raz trzeci wzięła udział w organizowanym przez Marię Danielską przedsięwzięciu, które ma na celu promocję kultury skandynawskiej. W ramach Festiwalu zostało zorganizowane spotkanie z prof. Dariuszem Rottem, który przybliżył temat podróżowania po Islandii na przestrzeni wieków.
- **Pokazy mody** – jak się okazało ta inicjatywa już na stałe wpisała się w działalność kulturalno-promocyjną Biblioteki. Warunki lokalowe sprzyjają takim akcjom, które – jak można się domyślać – cieszą się ogromnym zainteresowaniem kobiet.
- **Narodowe Czytanie** – Biblioteka brała udział w Narodowym Czytaniu – akcji zainicjowanej przez Prezydenta RP, podczas której czytano „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego. W roku sprawozdawczym uczyniono z tego przedsięwzięcia wydarzenie kulturalno-literackie, w które były zaangażowane wszystkie środowiska.
- **Spotkania ze specjalistami** – w roku sprawozdawczym GBP gościła: kosmetologa, historyka i prawnika, który przybliżył naszym seniorom tematy związane z finansami i przepisami prawa. Odbęło się 8 spotkań.

Ciekawym przedsięwzięciem była I Gminna Seniorada w Psarach. Impreza zorganizowana w Bibliotece we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury cieszyła się wielkim powodzeniem. Celem była szeroko pojęta integracja i przeciwdziałanie wykluczeniu. Równie atrakcyjne dla użytkowników są organizowane od trzech lat wycieczki w ramach „Podróży z Biblioteką”. Tym razem zwiedzano piękne miasto na Morawach – Kromierz.

Najważniejsze przykłady form pracy z dziećmi i młodzieżą.

Do najpopularniejszych i najbardziej oczekiwanych działań przeznaczonych dla najmłodszych należą:

- **Spotkania autorskie** – najlepsza forma popularyzacji książki, czytelnictwa i Biblioteki. Gościli u nas: Renata Piątkowska, Paweł Beręsewicz, Krzysztof Petek, Joanna Olech, Andrzej M. Grabowski, Michał Zawadka, Krzysztof Piersa. W sumie zorganizowanych zostało 18 spotkań autorskich dla dzieci i młodzieży; z niektórymi autorami miało miejsce kilka spotkań, np. z Renatą Piątkowską odbyły się 4 – wszystkie poświęcone Irenie Sendlerowej z uwagi na obchodzony w 2018 roku – Rok Ireny Sendlerowej.
- **Lekcje biblioteczne** – w sumie odbyły się 24 lekcje we wszystkich placówkach, zawsze w uzgodnieniu i niejednokrotnie na życzenie nauczyciela. Jak do tej pory najwięcej było ich w Filii nr 2, która pełni rolę biblioteki publiczno-szkolnej. W roku minionym ze względu na prace remontowe ta ilość zdecydowanie spadła. W czasie lekcji bibliotecznych do omawianych zagadnień należą te dotyczące poszukiwania informacji, poruszania się po bibliotece i pełnego wykorzystania książki popularnonaukowej lub naukowej.
- **Pasowanie na czytelnika** – przeprowadzane we wszystkich placówkach najczęściej w maju w I klasach szkoły podstawowej.
- **Wycieczki do Bibliotek.**

- **Warsztaty papiernicze i warsztaty drukarskie** – od wielu lat organizowane dla uczniów I klas gimnazjum. Przedsięwzięcie realizowane jest przez Firmę Kalander.
- **Konkursy:** „Snuj się snuj bajeczko”- F-3, „Sprawdź, czy wiesz”-F-2, „Śmiej się z siebie”-BC, Konkurs Pięknego Czytania - BC, Konkurs recytatorski - BC.
- **Uniwersytet Dziecięcy** - jest to kontynuacja inicjatywy, podjętej wspólnie z WSB z Dąbrowy Górniczej i skierowana do dzieci i młodzieży w przedziale wiekowym od 6 do 12 lat. Ta oferta również cieszy się dużym zainteresowaniem; zarejestrowanych zostało około 50 dzieci. Wykłady, które odbywają się raz w miesiącu są bardzo interesujące, ciekawie prowadzone, mocno aktywizujące młodych słuchaczy.
- **Warsztaty artystyczne dla młodzieży niepełnosprawnej** – średnio raz w miesiącu organizowane były spotkania warsztatowe dla młodzieży z różnego rodzaju niepełnosprawnością.

2. GMINNY OŚRODEK KULTURY

Do podstawowych zadań Gminnego Ośrodka Kultury należy dostarczanie mieszkańcom bogatej oferty kulturalnej, edukacyjnej i rozrywkowej, rozpoznawanie i rozbudzanie potrzeb kulturalnych, społecznych i edukacyjnych, przygotowywanie do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych, inspirowanie i wspomaganie amatorskiej i profesjonalnej twórczości artystycznej, promocja lokalnych zespołów i przedsięwzięć kulturalnych. Ponadto do swoich celów GOK zalicza kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze, organizowanie przedsięwzięć propagujących i prezentujących dorobek kulturalny w gminie, kraju i za granicą, organizowanie różnorodnych form edukacji artystycznej, kulturalnej, społecznej i naukowej kierowanej do odbiorców wszystkich grup wiekowych, a także podejmowanie działań integracyjnych w sferze kultury. Prowadzone są systematyczne otwarte zajęcia przeznaczone dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zamieszkałych przede wszystkim na terenie naszej gminy. Zajęcia obejmują aktywność w zakresie tańca, sztuk plastycznych, ceramiki, działań o charakterze rękodzielnictwa, muzyki, aktywności fizycznej, ruchowej i sportowej. Ich zasięg obejmuje zarówno uczestników czynnych, tj. zgrupowanych w sekcjach i kołach zainteresowań działających w GOK-u, jak i biernych, tj. odbiorców produktów działalności artystycznej tworzonych jako prelekcje, spektakle, spotkania, przeglądy, konkursy, festiwale, wyjazdy kulturalne do teatru, operetki oraz na koncerty wyjazdowe.

Gminny Ośrodek Kultury Gminy Psary zaangażowany jest w przedsięwzięcia kulturalne i społeczne tworzone we współpracy z innymi podmiotami takimi jak: placówki oświatowe, lokalne instytucje samorządowe, biblioteki, ośrodki pomocy społecznej, Urząd Gminy, stowarzyszenia społeczne, sołectwa oraz ościennie ośrodki kultury.

Rok 2018 był dla Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Psary rokiem bogatym w nowe przedsięwzięcia, które miały na celu rozszerzenie dotychczasowej oferty kulturalnej w gminie Psary. Jednym z najważniejszych aspektów rozwojowych GOK było zaspokojenie potrzeb kulturalnych, działających na terenie gminy stowarzyszeń społecznych, a przede wszystkim aktywizowanie mieszkańców gminy, dając im nie tylko bogatą ofertę spędzania wolnego czasu, ale także możliwość twórczej działalności.

Wśród sukcesów Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Psary są liczne wyróżnienia w konkursach. Jednym z nich było zdobycie czołowych miejsc w XXVII Powiatowym Konkursie Plastycznym „Polska Niepodległa w moich oczach”, przez 4 uczestników zajęć plastycznych prowadzonych w naszych ośrodkach. Laureatami

wielu nagród zostały także gminne zespoły śpiewacze, działające pod auspicjami GOK. Szczególne osiągnięcia w tym roku zdobyły zespoły „Od Do” oraz „Dąbie”.

Zespół „Od Do” działający przy Ośrodku Kultury w Preczowie w 2018 r. zajął: I miejsce w kategorii zespołów śpiewaczych na „XXIII Wojewódzkim Festiwalu Pieśni Patriotycznej w Myszkowie, I miejsce na X Ogólnopolskim Przeglądzie Zespołów Folklorystycznych w gminie Poraj, I miejsce na VI Przeglądzie Muzycznych Zespołów w ramach Festiwalu Artystów Nieprofesjonalnych „Na Klepisku” w Katowicach. Zespół w styczniu zdobył także Kryształ Kultury za osiągnięcia w dziedzinie kultury. Zespół śpiewaczy Dąbie zajął VII miejsce w ogólnopolskich spotkaniach zespołów w ramach Przeglądu Zespołów działających przy OSP. Przegląd miał miejsce w Bielsku Podlaskim. W ubiegłym roku dwa gminne zespoły obchodziły jubileusze swojej działalności muzycznej. Jednym był jubileusz 40 – lecia zespołu „Zagłębianki”, a drugim 30 – lecia zespołu „Dąbie”. Gminny Ośrodek Kultury w ramach promocji lokalnych zespołów śpiewaczych wydał także w ubiegłym roku płyty z utworami 8 zespołów. Materiał każdego z zespołów został specjalnie nagrany oraz poddany obróbce, każdy z zespołów dostał nośniki CD wraz z dedykowanymi pudełkami.

W ciągu minionego roku odbywały się również zajęcia teatralne prowadzone w Szkole Podstawowej w Sarnowie organizowane przez Ośrodek Kultury w Sarnowie. Zajęcia te odbywały się także w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie. Ponadto w Sarnowie odbywały się zajęcia muzyczne prowadzone przez Grzegorza Bochenka oraz zajęcia plastyczne. W Szkole Podstawowej w Strzyżowicach i Dąbiu prowadzone były zajęcia z akrobatyki artystycznej, a dodatkowo w Strzyżowicach przez cały rok szkolny odbywały się zajęcia nauki gry w szachy.

W budynkach zarządzanych przez Gminny Ośrodek Kultury Gminy Psary z pomieszczeń oraz sal bankietowych przez cały rok mogły korzystać bezpłatnie zespoły śpiewacze, placówki oświatowe oraz stowarzyszenia społeczne, działające na terenie gminy. Ponadto Gminny Ośrodek Kultury w Gródkowie sporządzał umowy na komercyjny wynajem sal bankietowych, którymi zarządza.

W 2018 roku od 29 stycznia do 9 lutego Gminny Ośrodek Kultury Gminy Psary, jak co roku, był organizatorem licznych zajęć oraz imprez dla dzieci i młodzieży w ramach oferty ferii zimowych. Podczas wakacji GOK organizował szereg zajęć oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży we wszystkich swoich placówkach oraz III turnusy półkolonii. Podczas letnich zajęć wszyscy uczestnicy mogli zapoznać się z XIX wieczną unikatową tradycją tworzenia dekoracji z osiki, rysowania komiksu, czy poznać podstawowe słówka z języka angielskiego podczas zajęć podróźniczych. W 2018 r. w półkoloniach łącznie wzięło udział 43 dzieci w wieku od 6 do 11 lat.

Gminny Ośrodek Kultury Gminy Psary organizował w 2018 r. także szereg zajęć sportowych dla osób dorosłych:

- zajęcia aerobiku odbywały się we wtorki w Ośrodku Kultury w Preczowie i w Ośrodku Kultury w Dąbiu,
- joga dla dorosłych była prowadzona w Szkole Podstawowej w Gródkowie we wtorki, a w GOK w Gródkowie w czwartki,
- zajęcia zumby odbywały się w czwartki w Ośrodku Kultury w Preczowie.

Od października w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie ruszyły także zajęcia językowe z języka angielskiego oraz niemieckiego. Na potrzeby tych zajęć doposażona została sala komputerowa, w niezwykle

pomocy w nauczaniu ekran dotykowy. W sezonie zimowym w 2018 roku odbywały się także zajęcia z języka angielskiego dla dorosłych w Sarnowie.

Akademia Piłki Nożnej

W ubiegłym roku prężnie rozwijała się także, działająca przy GOK Gminy Psary, Akademia Piłki Nożnej, która zgłoszona została przez Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportowa Gmina Psary do rozgrywek rundy jesiennej 2017/2018 w Podokręgu Sosnowieckim w 3 kategoriach wiekowych: Młodziki, Orliki i Żakowie.

W ramach zawodów APN odbywały się mecze wyjazdowe oraz rozgrywki na miejscu przy udziale wykwalifikowanych sędziów. Grupy: Młodziki oraz Żaczki grały na stadionie LKS Iskry w Psarach, a grupa Orlik na Orliku przy Gimnazjum w Psarach. W ramach uzupełnienia przygotowań zawodników zorganizowane zostały również mecze sparingowe dla wszystkich zespołów – po 3 - 4 dla każdej z grup. W sumie w rundzie jesiennej odbyło się 25 meczy (13 wyjazdowych, 12 u siebie) w kategorii Młodzika i Orlika i 5 turniejów Żaków. W każdym turnieju uczestniczyło 5 drużyn, które rozgrywały systemem „każdy z każdym” w sumie 10 meczów. Jeden turniej został zorganizowany przez Gminny Ośrodek Kultury. Liczba zawodników biorących udział w rozgrywkach ligowych w kategorii „Młodzik” wyniosła 20 osób, w kategorii „Orlik” 22 osoby + ok. 25 osób uczestniczących tylko w treningach, w kategorii Żak – 21 osób. Treningi wszystkich grup odbywały się 2 razy w tygodniu po 1,5 godziny + 1-2 meczów. W Akademii Piłkarskiej dodatkowo w ramach projektu „Moje boisko Orlik” odbywały się bezpłatne treningi dla roczników 2011 i młodszych (ok. 25 osób), przygotowujące dzieci, które nie ukończyły obowiązkowych 7 lat do gry w strukturach Podokręgu Sosnowieckiego.

W 2018 roku Gminny Ośrodek Kultury w Gródkowie wydał 70 689,23 zł na bieżące doposażenie ośrodków. W tej kwocie zakupiono m.in.: stoły, krzesła, ladę oraz urządzenia multimedialne: projektor i ekran do świetlicy w Górze Siewierskiej, notebook, monitor dotykowy do ośrodka kultury w Gródkowie, gablotę do ośrodka kultury w Dąbiu.

WYKAZ IMPREZ ZORGANIZOWANYCH LUB WSPÓŁORGANIZOWANYCH PRZEZ GOK W ROKU 2018

STYCZEŃ

- **06.01.2018 r.** - w sali bankietowej OSP Dąbie odbył się noworoczny koncert kolęd i pastorałek. Na scenie w przedstawieniu pt. „Opowieść wigilijna”. Następnie odbyła się część muzyczna, a na scenie kolejno z najpiękniejszymi polskimi i zagranicznymi kolędami i pastorałkami wystąpiły następujące zespoły: „Zagłębianki”, „Brzękowanie”, „Strzyżowiczanie”, „Od Do”, „Tęcza”, „Dąbie”, Nasz Gródków, kapela Gródków oraz solista Jacek Gwóźdź.
- **07.01.2018 r.** - w sali widowiskowej Ośrodka Kultury w Sarnowie odbyło się spotkanie opłatkowe.
- **12.01.2018 r.** - w Preczowie odbyła się zabawa karnawałowa dla dzieci.
- **14.01.2018 r.** - na placu przed Urzędem Gminy Psary odbył się Gminny Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy na, którym zebrana została kwota 38,679,00 złotych. W popisach artystycznych wzięli udział m.in.: uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sarnowie, Szkoły Podstawowej w Dąbiu, Gródkowie, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Strzyżowicach oraz Gimnazjum im. marszałka Piłsudskiego w Psarach. Ponadto na scenie zaprezentowały się zespoły wokalnno-instrumentalne z Ośrodka Kultury w Sarnowie.

- **15.01.2018 r.** – w Ośrodku Kultury w Preczowie odbyło się spotkanie dzieci ze Szkoły Podstawowej w Sarnowie z członkiniami Koła Gospodyń Wiejskich z Preczowa.
- **21.01.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Sarnowie odbyła się impreza sołecka z okazji Dnia Babci i Dziadka.
- **29.01. -09.02.2018 r.** - podczas ferii zimowych odbył się szereg zajęć dla dzieci i młodzieży w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie, Ośrodkach Kultury w Preczowie i Sarnowie, świetlicach wiejskich w Dąbiu, Brzękowicach Górnych i Malinowicach.
- **25.01.2018 r.** - odbyło się Noworoczne Spotkanie Samorządowe w sali bankietowej w OSP Dąbie. W programie artystycznym zaprezentowała się sekcja gimnastyki artystycznej, działającej przy Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie pod kierunkiem Anity Szumiec, a także Magdalena Rosa i Bartłomiej Dziubas ze Szkoły Podstawowej w Dąbiu w pokazie tanecznym i zespół „Od Do”, który na uroczystości został nagrodzony Kryształem Kultury -nagrodą wójta gminy Psary za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.

LUTY

- **02.02.2018 r.** - przygotowanie sali oraz oprawa akustyczna podczas jubileuszu pożycia małżeńskiego, który został zorganizowany w sali bankietowej Świetlicy Wiejskiej w Dąbiu.
- **02.02.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie odbył się teatrzyk dla dzieci pt. „Jaś i Małgosia”.
- **04.02.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie odbył koncert muzyki operetkowej pt. „Co się dzieje oszaleję – karnawałowy zawrót głowy”.
- **07.02.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie odbył się pokaz iluzji w wykonaniu półfinalisty programu „Mam Talent” Rafała Mulki.
- **12.02.2018 r.** - przygotowanie sali oraz obsługa techniczna Jubileuszu Pożycia Par Małżeńskich, który odbył się w sali bankietowej OSP Dąbie.
- **13.02.2018 r.** - w sali bankietowej w Świetlicy Wiejskiej w Dąbiu odbyły się coroczne karnawałowe zapusty dla organizacji społecznych, działających na terenie gminy Psary.
- **28.02.2018 r.** - w sali bankietowej w Świetlicy Wiejskiej w Dąbiu odbył się spektakl teatralny pt. „Rozbójnik Runcajs”.

MARZEC

- **07.03.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Sarnowie odbyła się impreza z okazji Dnia Kobiet organizowana dla zespołu śpiewaczego „Zagłębianki”.
- **08.03.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie odbyły się gminne obchody Dnia Kobiet, w których wzięły udział panie z Kół Gospodyń Wiejskich oraz stowarzyszeń społecznych, działających na terenie gminy Psary. Oprawę artystyczną spotkania stanowił bogaty występ muzyczny znanego aktora Andrzeja Rybickiego oraz koncert w wykonaniu męskiego zespołu wokalnego składającego się z Radnych Rady Gminy Psary i członków Zespołu Śpiewaczego „Dąbie”.
- **16.03.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Preczowie odbył się spektakl teatralny dla dzieci pt. „Wodny Świat”.

- **18.03.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie odbył się I Gminny Turniej Kół Gospodyń Wiejskich o Puchar Wójta Gminy Psary, w którym brały udział wszystkie koła z terenu gminy Psary.
- **20.03.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie odbyły się rodzinne warsztaty ceramiczne.
- **20.03.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Sarnowie odbyło się wielkanocne spotkanie Klubu Seniora Podróżnika.
- **28.03.2018 r.** - obsługa akustyczna „Spotkania z Melpomeną”, konkursu teatralnego organizowanego w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie przez Szkołę Podstawową w Gródkowie.

KWIECIEŃ

- **14.04.2018 r.** - w GOK w Gródkowie odbył się turniej szachowy o Puchar Wójta Gminy Psary.
- **15.04.2018 r.** - w Gimnazjum w Psarach został zorganizowany turniej tenisa stołowego o Puchar Wójta Gminy Psary.
- **20.04.2018 r.** - w budynku byłej szkoły w Malinowicach odbył się spektakl teatralny pt. „Pszczółka Kaja i przyjaciele”.
- **22.04.2018 r.** - w sali bankietowej OK w Sarnowie odbył się operetkowy koncert patriotyczny.
- **24.04.2018 r.** - w sali bankietowej OK w Sarnowie odbyło się spotkanie z podróżniczką i pisarką Emilią Nowak.

MAJ

- **01.05.2018 r.** - na boisku wielofunkcyjnym w Preczowie odbył się Gminny Dzień Fitnessu, na którym ćwiczono zumbę.
- **03.05.2017 r.** - w Sarnowie obchodziliśmy Święto Konstytucji.
- **05.05.2018 r.** - na stadionie piłkarskim Iskra Psary odbył się Gminny Dzień Strażaka.
- **25.05.2018 r.** - w sali widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury w Gródkowie odbył się spektakl teatralny pt. „Plastusiowy pamiętnik”.
- **26.05.2017 r.** - obsługa akustyczna i prowadzenie konferansjerki na imprezie profilaktycznej pn. „Żyj Marzeniami, A Nie Uzależnieniami” organizowanej przez OPS Psary, na kompleksie sportowym przy OPS w Psarach.
- **26.05.2018 r.** - na placu przed Ośrodkiem Kultury w Preczowie odbył się festyn sołecki z okazji Dnia Matki i Dziecka.

CZERWIEC

- **03.06.2018 r.** - odbył się Gminny Dzień Dziecka. Na uczestników czekało mnóstwo atrakcji takich jak: dmuchane zamki, eurobungee, malowanie twarzy, skręcanie balonów, chodzące postacie z bajek, które rozdawały słodkości, konkursy plastyczne, dmuchanie dużych baniek.
- **09.06.2018 r.** - na placu za budynkiem byłej szkoły w Brzękowicach Górnych odbył się festyn sołecki.
- **15.06.2018 r.** - w sali bankietowej przy OSP w Psarach odbył się Turniej FIFA o Puchar Wójta Gminy Psary.
- **17.06.2018 r.** - został zorganizowany Turniej A i B klasy o Puchar Wójta Gminy Psary, który odbył się na stadionie w Górze Siewierskiej.
- **21.06.2018 r.** - w GOK w Gródkowie odbyło się Gminne Zakończenie Roku Szkolnego.

- **23.06.2018 r.** - odbył się Festiwal Pieśni Złotych i Miłosnych w Preczowie.
- **29.06.2018 r.** - na stadionie LKS Iskra Psary odbył się pokaz kina plenerowego, na którym widzowie mieli okazję obejrzeć film pt. „Jak zostać kotem”.
- **29.06.2018 r.** - na placu przy OSP w Psarach odbył się I Gminna Senioriada, w której wzięło udział ponad 220 osób ze wszystkich klubów seniora z terenu gminy Psary.
- **30.06.2018 r.** - w Dąbiu zostały podczas Silesian Highland Marathon, który przebiegał przez teren gminy Psary zostały zorganizowane strefy kibica oraz punkty regeneracyjne dla uczestników biegów.

LIPIEC

- **03.07.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie oraz w Ośrodku Kultury w Sarnowie odbyły się warsztaty komiksu dla dzieci i młodzieży z Szymonem Telukiem, znanym i utytułowanym rysownikiem.
- **09.07. - 13.07. 2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Sarnowie odbył się I turnus półkolonii pt. „Podróż dookoła świata”. Dzieci każdego dnia podczas zajęć poznawały poszczególne kontynenty, brały udział w licznych zabawach ruchowych, a także miały okazję stworzyć prace manualne oraz plastyczne, związane z podróżniczym tematem dnia.
- **30.07.2018 r. - 03.08.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Sarnowie odbył się II turnus półkolonii letnich o tytule „Naukowy zawrót głowy”, na którym uczestnicy poznawali wybitnych polskich wynalazców oraz naukowców takich jak: Mikołaj Kopernik, Maria Curie – Skłodowska, czy Kazimierza Pruszyńskiego. Na zajęciach można było więc wykonać samemu doświadczenia chemiczne, a nawet camerę obscurę.

SIERPIEŃ

- **06.08.2018 – 10.08.2018 r.** - w OK w Sarnowie odbył się III turnus półkolonii- „Piracka przygoda”. Jego uczestnicy dowiedzieli się jak wyglądało życie piratów, słuchali szantów, tworzyli mapę skarbów oraz wykonywali makietę statku. Wielką atrakcją na tym turnusie była wizyta u strażaków z OSP Sarnów, którzy pokazali dzieciom jak wygląda strażackie osprzętowanie.
- **18.08.2018 r.** - na placu obok remizy OSP w Dąbiu odbył się festyn środowiskowy. Imprezę uświetniły występy zespołów działających przy Gminnym Ośrodku Kultury. Nie zabrakło licznych atrakcji dla dzieci. Głównym punktem festynu był wspaniały koncert zespołu „Menelaos”.
- **24.08.2018 r.** - na stadionie Iskry Psary odbył się festyn z okazji zakończenia wakacji, na którym dla dzieci udostępnione zostały bezpłatnie dmuchańce, a wśród atrakcji znalazły się także konkursy zręcznościowe, impreza zakończyła się seansem kina plenerowego.

WRZESIEŃ

- **01.09.2018 r.** - na stadionie LKS Iskra Psary odbył się już po raz drugi Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny zorganizowany przez Gminny Ośrodek Kultury Gminy Psary. Impreza wchodziła w skład 31. Międzynarodowego Studenckiego Festiwalu Folklorystycznego organizowanego przez Uniwersytet Śląski w Katowicach. Na scenie w niezwykle energetycznym show z pięknymi strojami zaprezentowały się profesjonalne zespoły folklorystyczne z Panamy, Gruzji, Meksyku, Serbii i z Polski.
- **03.09.2017 r.**- odbyły się Gminne Dożynki. Impreza rozpoczęła się przemarszem barwnego korowodu spod urzędu Gminy Psary na stadion sportowy. Obrzęd Dożynkowy zaprezentował Zespół „Dąbie”. Po

części oficjalnej rozpoczęły się występy artystyczne. Jako pierwsi zaprezentowali się uczniowie z zespołu folklorystycznego ze Szkoły Podstawowej w Dąbiu. Następnie na scenie wystąpiły gminne zespoły śpiewacze: „Brzękowanie”, „Górzanie”, „Nasz Gródków”, „Od Do”, „Strzyżowiczanie”, „Zagłębianki” oraz kapela „Gródków”. Po występach artystów z gminy Psary na scenie zagościł zespół Coco Afro, który rozgrzał publiczność przebojami z lat 70-tych i 80-tych. Część muzyczną zakończył występ zespołu Milano. Zwieńczeniem tegorocznej imprezy dożynkowej był efektowny pokaz laserowy firmy Visual Sensation.

- **09.09.2018 r.** - na placu obok Ośrodka Kultury w Sarnowie odbyło się Święto Chleba.
- **13.09.2018 r.** - wspólnie ze Szkołą Podstawową w Gródkowie na placu przy szkole został zorganizowany rodzinny festyn sołecki.
- **15.09.2018 r.** - na stadionie sportowym w Strzyżowicach odbyło się Święto Pieczonego Ziemniaka.
- **21.09.2018 r.** - na sali bankietowej przy Świetlicy Wiejskiej w Dąbiu odbył się jubileusz zespołu śpiewaczego Dąbie.
- **23.09.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Sarnowie odbył się Jubileusz zespołu śpiewaczego „Zagłębianki”.
- **29.09.2018 r.** - na placu obok budynku byłej szkoły w Malinowicach został zorganizowany festyn sołecki.

PAŹDZIERNIK

- **06.10.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie odbył się koncert Damiana Holeckiego.
- **07.10.2018 r.** - koncert zespołu proWOKALni w Ośrodku Kultury w Preczowie.
- **14.10.2018 r.** - inauguracja roku kulturalnego w gminie Psary - koncert Jacka Ziobro w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie.
- **15.10.2018 r.** - Gminne obchody Dnia Edukacji Narodowej w OK w Preczowie.
- **19.10.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Sarnowie odbył się spektakl teatralny pt. „Lampa Alladyna”.
- **19.10.2018 r.** - przygotowanie sali bankietowej w Preczowie na rozdanie stypendiów wójta gminy Psar.
- **23.10.2018 r.** - przygotowanie sali Ośrodka Kultury w Sarnowie na spotkanie dotyczące dofinansowań do odnawialnych źródeł ciepła w gminie Psary.
- **28.10.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie odbył się koncert Pawła Goleckiego.

LISTOPAD

- **03.11.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Dąbiu odbył się koncert muzyki operetkowej „Dla Ciebie, Polsko” w wykonaniu Anny i Romualda Spychalskich oraz Dariusza Pietrzykowskiego.
- **11.11.2018 r.** - w Dąbiu odbyły się uroczyste obchody Święta Niepodległości.
- **16.11.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Preczowie odbył się spektakl teatralny dla dzieci pt. „Legenda o Smoku Wawelskim”.
- **29.11.2018 r.** - spotkanie andrzejkowe Koła Gospodyń Wiejskich w sali bankietowej w Dąbiu.

GRUDZIEŃ

- **02.12.2018 r.** - w Ośrodku Kultury w Preczowie odbyły się sołeckie mikołajki.
- **04.12.2018 r.** - w Gminnym Ośrodku Kultury w Gródkowie zorganizowana została gminna Barbórka.
- **07.12.2018 r.** - w sali bankietowej OSP w Dąbiu odbyły się Gminne Mikołajki.

3. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Gmina Psary w 2018 roku realizowała program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 1817) oraz Uchwały Nr XXXV/413/2017 Rady Gminy Psary z dnia 30 listopada 2017 roku w sprawie przyjęcia programu współpracy gminy Psary z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2018 rok. Główny cel programu było budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem gminy a organizacjami, które służy lepszemu rozpoznawaniu i zaspakajaniu potrzeb społecznych w sposób skuteczny i efektywny.

Priorytetowymi zadaniami na 2018 rok było:

- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- wspieranie nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- wspieranie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych.

Współpracy gminy Psary z organizacjami pozarządowymi miała formę :

- finansową, czyli zlecanie organizacjom wykonanie zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz w ramach małych dotacji oraz
- pozafinansową, polegającą na
  - a) wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności,
  - b) informowaniu organizacji pozarządowych o możliwościach ubiegania się o środki finansowe zewnętrzne,
  - c) prowadzeniu i aktualizowaniu bazy danych organizacji,
  - d) uczestniczeniu w organizowanych przedsięwzięciach
  - e) promocji działalności organizacji na stronie internetowej urzędu www.psary.pl, na Facebooku, Instagramie oraz w miesięczniku „Głos Gminy Psary”.

Środki finansowe przeznaczone na realizację współpracy gminy Psary z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 roku wyniosły:

- **112.400 zł** przeznaczono na realizację zadań publicznych gminy Psary w ramach otwartego konkursu ofert;
- **39.100 zł** przeznaczono na realizację zadań w zakresie „małych dotacji”;
- **84.000 zł** przeznaczono na finansowanie rozwoju sportu gminy Psary.

1. Otwarty konkurs ofert:

Dnia 01 lutego 2018 roku Wójt Gminy Psary Zarządzeniem nr 0050.9.218 ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych gminy Psary w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz działalności na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach tego konkursu wpłynęło 8 ofert. Jedna z nich - Klubu Sportowego Gminy Psary - decyzją komisji rozpatrującej oferty, została odrzucona ze względów formalnych. 7 przyznano następujące dotacje:

Lp.	Nazwa organizacji	Rodzaj zadania publicznego	Streszczenie zadania publicznego	Data realizacji	Kwota dotacji w zł
1.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Sportowa Gmina Psary”	wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na terenie gminy Psary	a) organizacja rozgrywek i turniejów, b) prowadzenie zajęć dodatkowych sportowo – rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, c) zapasy, nauka pływania, d) organizacja rozgrywek piłkarskich w ramach podokręgu sosnowieckiego.	29.03.2018 – 30.11.2018	41 360
2.	Stowarzyszenie Promocji Kolarstwa „Pro Rower”	wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na terenie gminy Psary	organizacja dwóch imprez rowerowych: - maratonu terenowego Bike Atelier MTB Maratonu (dedykowany każdemu posiadaczowi roweru górskiego bez względu na wiek i umiejętności - sportowa impreza rodzinna), - wyścigu szosowego o Puchar Wójta Gminy Psary Bike Atelier Road Race wpisany do kalendarza Polskiego Związku Kolarskiego.	03.04.2018 – 30.10.2018	20 540
3.	Ludowy Klub Sportowy „Jedność” Strzyżowice	wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na terenie gminy Psary	realizacja zadań klubu piłkarskiego (treningi zawodników, udział w meczach, administracja).	29.03.2018 – 30.11.2018	14 500
4.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Lokalnego „Nowa Wieś i Okolice”	wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na terenie gminy Psary	organizacja Maratonu Wyżyny Śląskiej, na który składają się biegi na dystansach 42, 21 i 10 km na terenie czterech gmin powiatu będzińskiego: Mierzęcice, Bobrowniki, Psary i Siewierz.	29.03.2018 – 31.07.2018	7 000
5.	Uczniowski Klub Sportowy „Gimnazjum”	wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na terenie gminy Psary	a) organizacja zawodów sportowych w piłce nożnej, siatkówce i koszykówce, b) organizacja mistrzostw szkół w bowlingu i pływaniu, c) zajęcia rekreacyjno – sportowe dla młodzieży.	29.03.2018 – 30.11.2018	13 000
6.	Stowarzyszenie Klub Sportu i Rekreacji „Mistral”	wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na terenie gminy Psary	prowadzenie treningów ogólnorozwojowych z elementami gimnastyki korekcyjnej z wykorzystaniem elementów taekwondo dla ok. 100 uczniów (4 grupy) w dwóch szkołach podstawowych na terenie gminy Psary.	12.05.2018 – 30.11.2018	5 000
7.	Stowarzyszenie „Tańczące Motyle”	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie gminy Psary	a) prowadzenie regularnych spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, b) organizacja wyjazdów do teatru, filharmonii i kina, c) zajęcia sprawdzające możliwości manualne, d) akademie okolicznościowe z mieszkańcami gminy Psary.	03.04.2018 – 31.12.2018	11 000
Suma:					112.400

2. „Małe dotacje”:

W ramach programu współpracy gminy Psary z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 roku przyznano tzw. „małe dotacje” dla 5 organizacji na podstawie 6 umów:

Lp.	Nazwa organizacji	Rodzaj zadania publicznego	Streszczenie zadania publicznego	Data realizacji	Kwota dotacji w zł
1.	Stowarzyszenie Klub Sportu i Rekreacji „Mistral”	wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na terenie gminy Psary	a) zakup sprzętu sportowego (m.in. worki, liny, uchwyty), b) zakup koszulek sportowych, c) prowadzenie treningów teakwondo.	12.02.2018 – 11.05.2018	10 000
2.	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Aktywny Senior”	wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na terenie gminy Psary	aktywizacja osób starszych oraz działania mające na celu zapewnienie godnego życia - wycieczka do Jędrzejowa i Krakowa.	01.07.2018 – 30.09.2018	7 720
3.	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Aktywny Senior”	nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	aktywizacja osób starszych - wyjazd do Chorzowskiego Teatru Rozrywki.	01.08.2018 – 29.10.2018	3 280
4.	Stowarzyszenie Twórców Kultury Zagłębia Dąbrowskiego	nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	opracowanie i wydanie drukiem publikacji „Regionalista” w dwóch częściach: nr 6 i nr 7.	20.02.2018 – 19.05.2018	4 400
5.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Rejonowego w Będzinie	nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	opracowanie i wydanie drukiem monografii miejscowości Malinowice w gminie Psary.	25.04.2018 – 24.07.2018	6 400
6.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska Hufiec Ziemi Będzińskiej	nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	a) zakup Poradników Zucha, sprawności zuchowych i harcerskich, gwiazdek, ramek do gwiazdek zuchowych, znaczków pamiątkowych, b) zakup materiałów plastycznych, c) zakup odznak turystycznych, c) wycieczki do Zabrza, Chorzowa, Koszęcina, Olsztyna, Pszczyny, Piekar Śląskich.	22.02.2018 – 21.05.2018	7 300
Suma:					39.100

Dotacje na finansowanie sportu

W 2018 roku na podstawie Uchwały nr XXIII/252/2016 Rady Gminy Psary z dnia 27 października 2016 roku w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu gminy Psary przyznano dotacje następującym klubom sportowym:

- Klub Piłkarski „SARNÓW” - **20.000 zł**
- Klub Sportowy „PRECZÓW” - **14.500 zł**
- Ludowy Klub Sportowy „ISKRA” Psary - **17.000 zł**
- Klub Sportowy Gminy Psary – **32.500 zł**

Z w/w klubami zawarto umowy i przekazano środki finansowe w łącznej wysokości **84.000 zł**.

Podsumowanie:

- wysokość środków finansowych przekazanych poszczególnym organizacjom w poszczególnych obszarach zadaniowych wynosiła **235.500 zł**;
- wysokość środków pochodzących z dotacji i rozliczonych przez organizacje wynosiła **234.423,04 zł**;
- wysokość niewykorzystanych środków pochodzących z dotacji zwróconych do Urzędu Gminy wynosiła **1.076,96 zł**;
- wysokość środków finansowych przeznaczonych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty na realizację zadań publicznych wynosiła **99.950,28 zł**;
- wartość wkładu osobowego wynosiła **40.490 zł**;
- łączny koszt realizacji zadania stanowiący sumę dotacji, środków własnych i innych oraz wkładu osobowego wynosiła **374.863,32 zł**

W trakcie realizacji programu współpracy gminy Psary z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2018 rok wszystkie umowy zostały zrealizowane.

V. Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Psarach realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń alimentacyjnych, profilaktyki, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz lokalne programy osłonowe i programy rządowe.

W 2018 r. z zakresu świadczeń pomocy społecznej wydano 524 decyzje administracyjne przyznające pomoc mieszkańcom będącym w najtrudniejszej sytuacji materialno-bytowej. Pomocą tą objętych były 184 rodziny. Główną przyczyną przyznania pomocy, oprócz niskich dochodów, były następujące przesłanki:

- ◆ w 116 rodzinach występuje długotrwała i ciężka choroba,
- ◆ w 86 rodzinach obserwuje się bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- ◆ w 84 rodzinach – niepełnosprawność.

W ramach świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego wydano 676 decyzji administracyjnych, które zostały skierowane do 451 rodzin w ramach świadczeń rodzinnych i 47 dzieci w ramach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W ramach świadczeń wychowawczych – 500plus – wydano 805 decyzji administracyjnych, w wyniku czego wsparciem objęto 1013 dzieci.

Świadczenie Dobry start to nowe w 2018 roku, jednorazowe świadczenie w wys. 300 zł wspierające dzieci uczęszczające do szkół. Wsparcie to, zostało przyznane w drodze bezdecyzyjnej, na podstawie informacji o przyznaniu świadczenia 1350 dzieciom. Wydano również 12 decyzji odmownych i umarzających.

Łącznie w 2018 roku wydano 2017 decyzji administracyjnych i 1016 informacji.

Ośrodek realizuje programy osłonowe, takie jak:

- Klub Integracji Społecznej - aktywizacja społeczna i zawodowa,
- Lokalny program organizowania prac społecznie użytecznych – aktywizacja zawodowa i integracja,
- Lokalny program wsparcia rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi „Nadzieja” - aktywizacja społeczna i integracja,
- Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- Koperta życia.

Ośrodek realizuje również ogólnopolski program Karta Dużej Rodziny, uprawniający rodziny wielodzietne do zniżek oraz Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa we współpracy z Caritas Sosnowiec, w ramach którego dla osób potrzebujących wydawana jest żywność.

Działania w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowane są w Punkcie Konsultacyjnym Ośrodka, z którego wsparcia w 2018 r. skorzystały 182 osoby. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wezwała 67 osób uzależnionych od alkoholu. 5 osób podjęło leczenie zamknięte w ośrodku odwykowym, 1 osoba podjęła leczenie dobrowolnie, a 4 skierowano na badania przez biegłego lekarza psychiatrę.

Procedurę Niebieskiej Karty realizowano w stosunku do 28 rodzin, w tym 9 NK zostało założonych w 2018r.

Powyższe zadania realizowane są w Ośrodku Pomocy Społecznej w Psarach przez 16 pracowników zatrudnionych w ramach stosunku pracy:

- Kierownika OPS – 1 etat,

- Dział świadczeń pomocy społecznej – 5 etatów,
- Dział świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego - 3 etaty,
- Dział profilaktyki – 3 etaty,
- Dział finansowy i obsługi – 3 i ¼ etatu,

oraz 12 osób zatrudnianych w ramach umowy zlecenia.

Obserwuje się, iż w stosunku do 2017 roku znacznie zmniejszyła się liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, tj. z 253 rodzin do 184, co stanowi 3,3% ogólnej liczby mieszkańców.

Wykonywanie zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej przyczynia się do realizacji Strategii rozwoju Gminy Psary na lata 2016-2025 w następujących obszarach:

Cel strategiczny 3 - Rozwój kapitału ludzkiego

Obszar spójności: Przeciwdziałanie ubóstwu i procesom marginalizacji społecznej

Priorytet: walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym:

- Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
- Lokalny program wsparcia rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi „Nadzieja”.

Opis programów:

1. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Celem programu jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich. W ramach programu zapewniona jest pomoc w zakresie dożywiania: dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkół ponadgimnazjalnych, osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej).

2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Na lata 2014-2020 został uruchomiony „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020”, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Pomoc żywnościową w ramach POPŻ mogą otrzymać osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego, które wynosi:

- 1.402 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej,
- 1.056 zł w przypadku osoby w rodzinie.

W bieżącym okresie programowym dystrybuowane są takie produkty jak: groszek z marchewką, fasola biała, koncentrat pomidorowy, buraczki wiórki, powidła śliwkowe, makaron jajeczny, makaron kukurydziany bezglutenowy, ryż biały, kasza gryczana, herbatniki maślane, mleko UHT, ser podpuszczkowy dojrzewający, szynka drobiowa, szynka wieprzowa mielona, pasztet wieprzowy, kabanosy wieprzowe, fileć z makreli w oleju, cukier biały, miód nektarowy wielokwiatowy, olej rzepakowy, gołąbki w sosie pomidorowym.

3. Lokalny program wsparcia rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi „Nadzieja”.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Psarach funkcjonuje grupa wsparcia dla rodziców i dzieci niepełnosprawnych „Nadzieja”. Głównym celem istnienia tej grupy jest przeciwdziałanie izolacji społecznej oraz aktywizacja rodzin, poprzez spędzany wspólnie czas. Rodzice dzieci niepełnosprawnych mogą lepiej się poznać oraz wspólnie omawiać istotne problemy, z którymi borykają się każdego dnia. W naszej gminie do Grupy wsparcia „Nadzieja” należy 20 rodzin z osobami niepełnosprawnymi chętnych do współpracy. Należy nadmienić, że na terenie Gminy Psary prężnie działa stowarzyszenie „Tańczące Motyle”, w którym skupione są między innymi uczestniczki Grupy wsparcia „Nadzieja”.

Priorytet: Zatrudnienie:

- Lokalny program organizowania prac społecznie użytecznych.

Opis programu:

1. Lokalny program organizowania prac społecznie użytecznych.

Realizacja prac społecznie użytecznych ma na celu zaktywizować osoby długotrwale bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej do podjęcia aktywności zawodowej.

W styczniu Urząd Gminy przekazuje do Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie roczny plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych. Realizacja prac społecznie użytecznych odbywa się w oparciu o porozumienie pomiędzy Starostą Będzińskim a Wójtem Gminy Psary. Prace są wykonywane na terenie Gminy w okresie od marca do grudnia, we współpracy z Zakładem Gospodarki Komunalnej.

Cel strategiczny 3 - Rozwój kapitału ludzkiego

Obszar spójności: Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej

Priorytet: Edukacja:

- Klub Integracji Społecznej.

Opis programu:

1. Klub Integracji Społecznej.

Formuła Klubu Integracji Społecznej ma za zadanie umożliwić wzrost aktywności życiowej, wyzwolenie się z bierności i uzyskanie narzędzi do samodzielnego radzenia sobie z trudnościami, na jakie napotykają osoby długotrwale bezrobotne. W ramach KIS uczestnicy mają spotkania z psychologiem, doradcą zawodowym, specjalistą bhp.

Głównym celem Klubu Integracji Społecznej jest:

- minimalizowanie skutków bezrobocia,
- promowanie aktywności i przedsiębiorczości społecznej,
- przygotowanie do podjęcia zatrudnienia np. w ramach prac społecznie użytecznych,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- pomoc w wychodzeniu z izolacji i osamotnienia.

Obszar spójności: Podejmowanie działań służących przekazywaniu realizacji zadań publicznych organizacjom

Priorytet: walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – współpraca z Caritas Diecezji Sosnowieckiej.

Opis programu:

Realizatorem dystrybucji artykułów spożywczych dla osób skierowanych do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Psarach jest Caritas Diecezji Sosnowieckiej, Schronisko dla Bezdomnych Będzin-Łagisza. Ponadto osoby uczestniczące w KIS brały udział w warsztatach dietetycznych, zdrowego żywienia oraz edukacji ekonomicznej organizowanych również przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej.

VI. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

1. Bezpieczeństwo publiczne

Zadania na rzecz zabezpieczenia ładu i porządku publicznego oraz zwalczania przestępczości na terenie gminy Psary realizuje Komenda Powiatowa Policji w Będzinie. Działania obejmujące bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej wykonywane są w pierwszej kolejności przez funkcjonariuszy Rewiru Dzielnicowych Komisariatu Policji w Wojkowicach.

Obszar gminy Psary stanowią dwie dzielnice:

- numer 5 obejmująca miejscowości Psary, Gródków, Sarnów, Preczów oraz
- numer 6 obejmująca miejscowości Góra Siewierska, Malinowice, Brzękowice Górne, Brzękowice Dolne, Brzękowice Wał, Goląsza Górna, Goląsza Dolna, Dąbie Chrobakowe, Dąbie Górne, Dąbie i Strzyżowice.

Na terenie gminy nie ma komisariatu policji. Dla poprawy komunikacji ze społeczeństwem i ułatwienia udzielania pomocy ofiarom przestępstw, w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Psarach przy ulicy Szkolnej 100 działa Punkt Obsługi Interesantów, w którym dzielnicowi pełnią dyżury.

Ze statystyk Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Będzinie wynika, że w 2018 r. na terenie gminy Psary doszło do 113 kolizji oraz miało miejsce 8 wypadków drogowych, w których liczba zabitych osób wyniosła 5, a rannych 7. Według danych Komisariatu Policji w Wojkowicach w gminie stwierdzono 114 przestępstw kryminalnych i 516 wykroczeń.

Gmina Psary wspiera finansowo działalność służb odpowiadających za bezpieczeństwo i porządek publiczny. W roku 2018 Komenda Powiatowa Policji w Będzinie otrzymała dofinansowanie zakupu radiowozu nieoznakowanego Opel Mocca w wysokości 5000,00 zł oraz 3500,00 zł na kupno urządzeń do badania stanu trzeźwości Alcoblow i Alcosensor. Gmina przeznaczyła również kwotę 1500,00 zł na dofinansowanie nagród dla wyróżniających się funkcjonariuszy Policji.

Większość obiektów komunalnych gminy Psary jest wyposażona w system monitoringu. W zależności od rodzaju obiektu system ten może składać się z kamer, systemu sygnalizacji włamania i napadu oraz dźwiękowego systemu ostrzegawczego.

W 2018 r. zabezpieczenie mienia gminy realizowane było przez Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe "LUNA" Biuro Ochrony Spółka Cywilna adres ul. Schonów 3, 41- 200 Sosnowiec. Zawarta umowa obejmowała świadczenie usługi ochrony mienia oparte na monitorowaniu systemów alarmowych i grupach interwencyjnych oraz konserwację i serwis systemów alarmowych. Ochroną objęte zostały m.in. obiekty: Urzędu Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Biblioteki Publicznej, Gminnego Ośrodka Kultury, Remiz OSP oraz tereny rekreacyjno – sportowe.

2. Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie gminy Psary działa 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, które wspomagają Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Będzinie w działaniach ratowniczo-gaśniczych oraz w zwalczaniu klęsk żywiołowych.

Zadania ratownicze w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego realizuje 6 jednostek OSP: Dąbie, Goląsza – Brzękowice, Góra Siewierska, Psary, Strzyżowice oraz Sarnów. Poza KSRG działa OSP Preczów.

Jednostki skupiają w swoich szeregach 301 druhów, w tym: 271 członków zwyczajnych, 25 wspierających i 5 honorowych. 107 strażaków może brać udział w akcjach ratowniczo – gaśniczych. Przy OSP w 2018 r. działały 2 Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze liczące 28 osób.

W dyspozycji jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych znajduje się 14 samochodów specjalnych pożarniczych:

a) OSP Dąbie:

- Star 244 rok produkcji 1982 (karosacja 2005 r.),
- Citroen Jumper rok produkcji 2009 (karosacja 2014 r.),

b) OSP Preczów:

- Star 244 rok produkcji 1987 (karosacja 2011 r.),
- Renault Master rok produkcji 2017,

c) OSP Psary:

- Star 266 rok produkcji 1981 (karosacja 2005 r.),
- Lublin III rok produkcji 2000 (karosacja 2001 r.),

d) OSP Sarnów

- Jelcz rok produkcji 1984 r.,
- Citroen Jumper rok produkcji 2009,

e) OSP Góra Siewierska:

- Star 244 rok produkcji 1988 (karosacja 2012 r.),
- Ford Transit rok produkcji 2015,

f) OSP Strzyżowice:

- MAN TGM rok produkcji 2017,
- Tarpan rok produkcji 2005 (karosacja 2012 r.),

g) OSP Gołąsza - Brzękowice:

- Star 244 rok produkcji 1991,

oraz Opel Movano, rok produkcji 2018, na zakup którego w 2018 r. Gmina Psary udzieliła dla OSP Gołąsza

- Brzękowice dotacji celowej w wysokości 247 045,50 złotych.

Rysunek 20: Nowy samochód OSP Gołąsza- Brzękowice

Zgodnie z danymi przedstawionymi w sprawozdaniu Komendanta Gminnego OSP dotyczącego stanu bezpieczeństwa pożarowego gminy Psary oraz działalności Ochotniczych Straży Pożarnych za rok 2018 na

wyposażeniu jednostek OSP znajdują się również: 44 motopompy, 16 pilarek do drewna, 13 agregatów prądotwórczych, 3 agregaty wysokiego ciśnienia, 6 urządzeń ratownictwa technicznego, 5 wentylatorów oddymiających, 6 opryskiwaczy spalinowych i 5 przecinarek do betonu i stali. W 2018 r. jednostki OSP zostały wyposażone w 4 defibrylatory i 2 torby ratownicze PSP R1 z deskami ortopedycznymi i szynami Kramera o łącznej wartości 36100,02 zł. Na ten zakup gmina pozyskała dofinansowanie w ramach złożonego do Ministerstwa Sprawiedliwości wniosku o powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości.

Według statystyk Państwowej Straży Pożarnej w Będzinie jednostki OSP z terenu Gminy Psary w 2018 roku uczestniczyły łącznie w 288 wyjazdach. Wśród zdarzeń odnotowano: 168 pożarów, w tym 94 to pożary traw na nieużytkach (56%), 115 miejscowych zagrożeń, 5 fałszywych alarmów.

Szczegółowe zestawienie wyjazdów zawiera tabela poniżej.

ZESTAWIENIE WYJAZDÓW JEDNOSTEK OSP GMINY PSARY

W OKRESIE OD 01.01.2018 DO 31.12.2018

Lp.	Nazwa jednostki OSP	ILOŚĆ WYJAZDÓW						
		P	MZ	AF	ZR	Razem	W tym poza teren działania	Udział w ćwiczeniach
1	Psary	36	16	0	0	52	0	3
2	Strzyżowice	0	0	0	0	0	0	0
3	Góra Siewierska	33	8	0	0	41	0	5
4	Dąbie	39	23	2	0	64	0	4
5	Golaśza – Brzękowice	22	3	0	0	25	0	2
6	Sarnów	34	56	3	0	93	1	4
7	Preczów	4	9	0	0	13	1	2
Razem:		168	115	5	0	288	2	20

Kwalifikacje zawodowe w 2018 roku podwyższyło 41 strażaków z jednostek OSP Gminy Psary. 21 druhów uczestniczyło w szkoleniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną. Kurs podstawowy strażaków ratowników OSP część I i II ukończyło 13 druhów. Kurs konserwatorów sprzętu ppoż. ukończyło 7 strażaków, a kurs dowódców OSP ukończył 1 strażak. 19 strażaków wzięło udział w organizowanym przez Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Będzinie kursie Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy, 1 druh w szkoleniu recertyfikacyjnym KPP.

Doskonalenie działań Ochotniczych Straży Pożarnych zrealizowano poprzez szkolenie Kompanii Obwodowej Nr 4 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach na obiekcie w Sosnowcu oraz szkolenie jednostek OSP na terenie zbiornika wodnego Pogoria i Rogóżnik.

W 2018 r. gmina Psary udzieliła dotacji celowej w formie pomocy finansowej w wysokości 10000,00 zł dla Powiatu Będzińskiego, z przeznaczeniem dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Będzinie na dofinansowanie zakupu dwóch systemów monitoringu AVL do samochodów pożarniczych.

VII. Ochrona środowiska naturalnego

Odbiór odpadów komunalnych.

Odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych jest organizowany przez gminę Psary. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne zobowiązani są do zawarcia umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmą posiadającą wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Psary” przyjętego Uchwałą Rady Gminy Psary Nr XVII/186/2016 z dnia 23 marca 2016r., właściciele nieruchomości zobowiązani byli do prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych z podziałem na następujące frakcje:

- szkło
- tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe,
- papier;
- metal;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe
- zużyte opony,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki i chemikalia
- zużyte baterie i akumulatory,
- odpady zielone i ulegające biodegradacji,
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne

W ramach uiszczanej przez właściciela nieruchomości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, „u źródła” odbierane były następujące odpady: szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metal, papier, odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. W zamian za ww. opłatę Wykonawca odbierał „u źródła” każdą ilość odpadów komunalnych zmieszanych oraz zebranych w sposób selektywny.

Na terenie gminy Psary funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w Dąbiu na ul. Pocztovej 34a. Mieszkańcy mogli tam dostarczać następujące rodzaje odpadów: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji w limicie do 100 kg/rok na właściciela nieruchomości, który złożył deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne w limicie do 100 kg/rok na właściciela nieruchomości, który złożył deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, metale, papier i tekturę.

Ponadto na terenie gminy istniała również możliwość odbioru odpadów sprzed posesji w ramach tzw. usługi dodatkowej. Przedmiotowa usługa umożliwia mieszkańcom, za dodatkową opłatą, pozbycie się odpadów zielonych oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych wytworzonych poza terenami budów, na nieruchomościach zamieszkałych, z remontów prowadzonych we własnym zakresie.

W związku z przejęciem przez gminę Psary obowiązku wyposażenia nieruchomości w pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych, gmina Psary na bieżąco dokonuje zakupu pojemników na zmieszane odpady

komunalne, jak również stojaków na worki do segregacji odpadów. W 2018 roku dokonano zakupu 100 szt. pojemników o pojemności 120 l na kwotę 9717,00 zł brutto oraz 60 szt. stojaków na worki foliowe na kwotę 17 933,40 zł brutto. W związku z wpływającymi do tutejszego organu nowymi deklaracjami o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, konieczny jest systematyczny zakup ww. urządzeń. W 2018 roku gmina posiadała łącznie 3663 złożonych deklaracji, co stanowi wzrost w stosunku do roku 2017 o 50 sztuk.

Wykonanie obowiązków ciążących na gminie w zakresie utrzymania czystości i porządku opiera się m.in. na zapewnieniu osiągnięcia określonych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, a także ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Gmina Psary wypełniła ustawowy obowiązek i osiągnęła w 2018 r. wymagane przepisami prawa poziomy tj.:

- Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów zbieranych w sposób selektywny tj. papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 38%,
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 100%,
- poziom ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 37%.

Rolnictwo

Mimo ograniczeń w rozwoju rolnictwa wynikających z niskich klas bonitacyjnych część rolników uprawia użytki rolne. W 2018 r. łączna powierzchnia użytków rolnych zgłoszona we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej wynosiła ponad 462 ha.

Zieleń gminna

Zdania komunalne związane między innymi z utrzymaniem zieleni, oczyszczaniem letnim i zimowym, odśnieżaniem, wykaszaniem poboczy (zabiegami pielęgnacyjnymi drzew i krzewów) oraz wykonywaniem remontów częściowych dróg gminnych wykonywał Zakład Gospodarki Komunalnej w Dąbiu.

W 2018 r. Gmina Psary usunęła łącznie 30 szt. drzew z działek stanowiących własność gminy Psary lub znajdujących się w granicach pasa drogowego.

Dokonano nasadzeń w następujących lokalizacjach:

- Góra Siewierska (na trójkącie) nasadzenie krzewów z gatunku tawuła japońska w ilości 30 szt.
- Malinowice (pętla) nasadzenie krzewów z gatunku Irga w ilości 40 szt.
- Psary działka 237/30 (za Ośrodkiem Zdrowia) nasadzenie drzew z gat. Brzoza brodawkowata w ilości 3 sztuk,
- Góra Siewierska działka 467 nasadzenie drzew z gatunku brzoza brodawkowata w ilości 20 sztuk.
- Strzyżowice działka 702/1 (CUS) nasadzenie drzew z gatunku żywotnik zachodni - 10 sztuk.

Przyjęto zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew i wydano zezwolenia na usunięcie drzew w łącznej ilości 882 szt.

Opieka nad zwierzętami.

W ramach gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, zatwierdzonego Uchwałą nr XXXIX/479/2018 Rady Gminy Psary z dnia 28 marca 2018 r. Gmina Psary dokonała odłowu 20 szt. bezdomnych psów, 11 szt. bezdomnych kotów. 14 szt. rannych zwierząt zostało odwiezionych do

Pana Artura Macieja Grabowskiego lekarza weterynarii, ul. Mostowa 1, 42-310 Żarki, a zwierzęta dzięki do Leśnego Pogotowia Jacka Wąsińskiego, ul. Kościuszki 70, 43-190 Mikołów. Zebrano 19 szt. martwych zwierząt i dokonano uspienia 5 szt. ślepego miotu.

Odławianie i transport zwierząt realizował Pan Rafał Żmuda, prowadzący działalność gospodarczą jako Schronisko dla Zwierząt w Zawierciu Rafał Żmuda, z siedzibą ul. Podmiejska 51b, 42-400 Zawiercie. Osoba ta prowadzi również własne schronisko dla zwierząt bezdomnych z/s w Zawierciu. Podmiot ten posiada stosowne zezwolenia na transport zwierząt, prowadzenie schroniska oraz decyzję wójta gminy Psary na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami. Opieka weterynaryjna w/w zwierząt prowadzona jest przez Pana Artura Macieja Grabowskiego – Lekarza Weterynarii. Przychodnia weterynaryjna z siedzibą ul. Mostowa 1, 42-310 Żarki

W 2018 r nie wydano żadnego zezwolenia na posiadanie psa rasy uznawanej za agresywną.

Na terenie gminy Psary znajdują się dwa obwody łowiecki „Gwardia” oraz „Orlik”. Samorząd gminny, w ramach współpracy z kołami łowieckimi, mając na celu zatrzymanie zwierzyny łownej w ostojach leśnych i zminimalizowaniu szkód w uprawach i płodach rolnych zakupił 2,63 t mieszanki zbożowej i 2,2 t kukurydzy. Również koło pszczelarskie dostało dotację na zakup środka biobójczego „Cargosept w pszczelarstwie” przeznaczonego do pracy w pasiekach.

Poprawa estetyki

W 2018 roku w prawie wszystkich sołectwach gminy przy głównych drogach w okresie grudnia i stycznia zabłysło 75 iluminacji, dzięki którym można było poczuć wyjątkowy, świąteczny klimat. Natomiast by oświetlić majowe święta państwowe oraz z okazji Narodowego Święta Niepodległości w celu propagowania wiedzy o polskiej tożsamości oraz symbolach wywieszono 550 sztuk flag narodowych w pobliżu gminnych obiektów oraz w ciągach dróg.

Utrzymanie dróg i prace porządkowe.

Zimowe utrzymanie parkingów, dróg i chodników na drogach gminnych polegało na odśnieżaniu, usuwaniu błota pośniegowego i zwalczaniu śliskości poprzez zastosowanie odpowiedniej mieszanki soli i piasku. W 2018 roku część tych prac wykonywał Zakład Gospodarki Komunalnej w Dąbiu, a część wyłoniona w drodze zapytania ofertowego firma ”DROGREM” Łukasz Kyrzcz, ul. Bolesława Prusa 40, 41-902 Bytom.

Pozimowe oczyszczanie dróg gminnych z wszelkich nieczystości stałych (piasek, ziemia, liście błoto itp.) wykonano wczesną wiosną i polegało na ręcznym i mechanicznym oczyszczaniu powierzchni dróg wraz z istniejącymi przyległymi chodnikami oraz poboczami.

W ramach utrzymania czystości na drogach prowadzona była systematyczna akcja wykaszania poboczy, skarp i rowów przydrożnych na drogach gminnych. Zdanie to zlecone zostało zakładowi Gospodarki Komunalnej w Dąbiu.

Osoby bezrobotne w ramach wykonywanych prac społeczno – użytecznych porządkowały z odpadów tereny wokół obiektów użyteczności publicznej, działki gminne, w tym leśne, pobocza dróg na terenie gminy Psary.

Prace porządkowe na przystankach autobusowych (w mycie wiat) wraz z czyszczeniem tablic informacyjnych wykonywane były przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Psarach.

Utrzymanie i administracja obiektów komunalnych.

Na terenie gminy Psary zlokalizowany jest jeden cmentarz komunalny. Do administratora cmentarza należy w szczególności prowadzenie czynności związanych z pochówkiem, pielęgnacją zieleni, prowadzenie ksiąg cmentarnych, pobieranie opłat cmentarnych, utrzymanie w czystości i dbanie o wystrój kaplicy. Administratorem cmentarza jest Zakład Gospodarki Komunalnej, który zadania powyższe wykonuje przy pomocy podmiotu zewnętrznego.

Place zabaw i tereny rekreacyjno – sportowe.

Na terenie gminy Psary znajduje się 11 placów zabaw, 5 boisk wielofunkcyjnych, 6 boisk sportowych, których administrowaniem zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej w Dąbiu. Obiekty sportowe zlokalizowane przy szkołach są w administrowaniu szkół.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa w okresie wiosennym dokonano przeglądu pod kątem stanu technicznego urządzeń zabawowych, siłowni zewnętrznych, muraw piłkarskich z trawy naturalnej i tworzywa sztucznego. Urządzenia wyeksploatowane, zniszczone czy też zdewastowane poddano doraźnemu remontowi, przywracając je do stanu pierwotnego. Wymieniany został piasek pełniący funkcję nawierzchni bezpiecznej wokół urządzeń zabawowych, a nawierzchnia trawiasta systematycznie była koszona. Na boiskach sportowych wykonano szereg zabiegów pielęgnacyjnych muraw boisk w celu utrzymania ich w należytych stanie technicznym przez cały sezon piłkarski. Przeprowadzono zabiegi zamywania i odgrzybiania nawierzchni poliuretanowej na boiskach wielofunkcyjnych. Wymienione prace zostały zrealizowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Psarach, w niektórych przypadkach posilając się pomocą podmiotów zewnętrznych.

Pracownicy Urzędu Gminy Psary przeprowadzali kontrole sanitarno – porządkowe, których celem jest sprawdzenie w jaki sposób właściciele nieruchomości pozbywają się ze swych posesji odpadów płynnych i stałych oraz jakim paliwem ogrzewane są budynki.

W 2018 r. przeprowadzono kilkanaście kontroli, w tym przy udziale policji kontrole spalania odpadów w paleniskach. W przypadku braku potwierdzenia opróżniania zbiorników bezodpływowych w kontrolowanych obiektach, sprawa była kierowana na policję.

Deratyzacja prowadzona była dwa razy w roku w okresie wiosennym i jesiennym w dniach od 16 kwietnia do 30 kwietnia i od 1 października do 15 października, co określone zostało Zarządzeniem Wójta Gminy Psary nr 0050.23.2018 z dnia 27 marca 2018 r. i Zarządzeniem Wójta Gminy Psary nr 0050.58.2018 z dnia 17 września 2018 r.

VIII. Trendy rozwojowe na 2019 rok

Gmina Psary opiera swój rozwój na wieloletnich dokumentach strategicznych wyznaczających cele do osiągnięcia w przyszłości. Rok 2019 zajmuje w tych planach szczególne miejsce. Plan wydatków majątkowych w 2019 roku wynosi ponad 25 mln złotych, co stanowi przeszło 1/3 wszystkich rocznych wydatków gminy. W bieżącym roku rozbudowana zostanie oferta usług publicznych gminy o żłobek, który ma rozpocząć działalność pod koniec roku. Uruchomienie nowego przedszkola, które znajdzie się w tym samym budynku planowane jest na 2020 rok. Nową jakość do oferty kulturalnej i edukacyjnej gminy wprowadziło w 2019 roku Centrum Usług Społecznych w Strzyżowicach. Na nowej sali koncertowo-szkoleniowej do końca roku odbędzie się wiele koncertów, szkoleń i spotkań. Oferta kulturalna gminy w 2019 roku zwiększyła się również poprzez otwarcie filii ośrodka kultury w Strzyżowicach. W zakresie infrastruktury wodociągowej w bieżącym roku wykonane zostanie 5 km nowego wodociągu w Strzyżowicach przy ul. 1 Maja oraz rozpocznie się budowa łącznie 8 km sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Drodze Wojewódzkiej nr 913. Do połowy roku zakończą się prace przy budowie wodociągu z Malinowic do Dąbia oraz z Brzękowic Dolnych przez Biskę do Góry Siewierskiej i Strzyżowic co zapewni zasilanie nową siecią wodociągową całej północnej części gminy. Do końca sierpnia zakończy się budowa nowego odcinka drogi na Brzękowicki Wał.

Kontynuowane są również programy dotacji dla mieszkańców na modernizację energetyczne budynków mieszkalnych zarówno w zakresie docieplenia obiektów jak i wymiany kotłów węglowych.

Planujemy dalszy wzrost dochodów gminy w 2019 roku z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych - na ukończeniu są kolejne 2 hale magazynowe. Nie słabnie także zainteresowanie gminą Psary jako miejscem pod nowe osadnictwo o czym świadczy skuteczna sprzedaż gminnych działek budowlanych.

Spis treści:

I. Sytuacja demograficzna i finansowa gminy.....	str. 3
II. Inwestycje gminne.....	str.11
1. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna.....	str.11
2. Drogi	str.14
3. Turystyka	str.20
4. Administracja publiczna	str.20
5. Infrastruktura ochotniczych straży pożarnych	str.21
6. Infrastruktura edukacyjna	str.23
7. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	str.26
8. Obiekty sportowe	str.35
III. Oświata i wychowanie	str.38
IV. Kultura, sport i rekreacja	str.44
1. Biblioteki gminne	str.44
2. Gminny Ośrodek Kultury	str.48
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	str.55
V. Pomoc społeczna	str.59
VI. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	str.63
1. Bezpieczeństwo publiczne	str.63
2. Ochrona przeciwpożarowa	str.63
VII. Ochrona środowiska naturalnego.....	str.66
VIII. Trendy rozwojowe na 2019 rok	str.70

Załącznik do raportu

Informacja o wykonaniu uchwał podjętych przez Radę Gminy Psary w 2018 roku